

Dr. Kisnemes János

HUSZONNÉGY ÉV NAGYATÁDON

1989 – 2013.

MÚLTIDÉZŐ XXIV.

Szeretted a mizem
dologozni: not

As

Dr. Kisnemes János
esperes plébános

Huszonnégy év Nagyatádon
1989 – 2013.

Nagyatád
2014.

Kiadó:
Nagyatádi Kulturális és Sport Központ

Felelős kiadó:
Pünkösdi Márton
igazgató

A címlapon

Nagyatádi Római Katolikus Templom

ISBN 978-963-87468-5-6

Készítette a
Nagyatádi Mini Nyomda Kft.
250 példányban

Tartalomjegyzék

Előszó.....	1
Bevezetés	3
Huszonegy év Nagyatádon 1989 – 2013.....	4
A Kolostor kihasználáshoz.....	10
A templom belső felújítása	10
Kórházi betegellátás, misézés	14
A hitoktatásról.....	16
A „pofon-ügy”	18
A henészi, Jézus Szíve kápolna építése	20
Ezredforduló.....	21
Káplán kérés, teljesítés, ifjúság nevelés.....	22
A plébániai levél	24
Betegségek	25
A hitélet.....	27
Építkezések, tatarozások, adminisztrációk, költségek	31
Eredmények, sikerek, elismerések, „örömök”	35
A lelkipásztori láthatatlan munkák	38
Lelki gyakorlatok	40
Társadalmi helyzet	41
Munkatársak.....	44
Papszentelések	47
Zárszó.....	48
Elismerés az érdemekért	49
Isten házával gazdagodott a bodvicai városrész	52
A henészi Jézus Szíve kápolna szentelésére	58
Fotók	61
Hitéleti jelentés	74

Előszó

A nagyatádi esperes plébános visszaemlékezését tartja kezében az olvasó. Kisnemes János leírta, hogyan élte meg, hogyan ítéli meg a Nagyatádon végigszolgált huszonnégy évét. Egy pap mindennapi tevékenységéről, küzdelmeiről; Nagyatád egyháztörténetéről, városunk történelmének egy szeletéről olvashatnak ebben a kötetben. Felidézhetjük, megismerhetjük belőle elveit, szemléletmódját és egyéniségét. Meg lehetett, és most meg lehet ítélni nagyatádi munkásságát.

Megerősítette, kiteljesítette városunk hitéletét. Következetes és kiszámítható volt. Azt az utat járta végig, amelyen Nagyatádra érkezésekor tapasztalt plébánosként, tenni akaró papként elindult. Egyénisége, magatartása nem mindig illeszkedett a korszellemhez, Ő azonban következetesen ment hite és meggyőződése útján. Vállalta a kezdeményezések felelősségét és fáradtságát, esetenként konfliktusait. Sokat dolgozott.

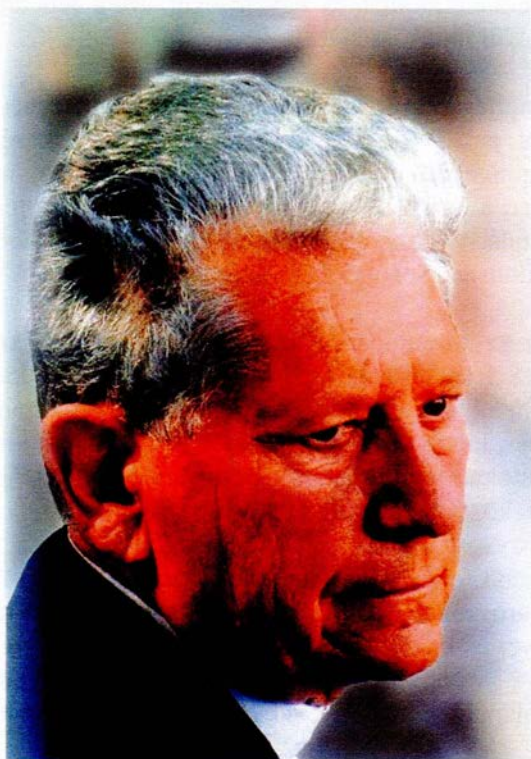
Ez a huszonnégy év a templom, a ferences kolostor, az útszéli keresztek és más létesítmények felújítását is eredményezte. Az pedig kiemelkedő, hogy templomok épültek, ami a településeken csak évszázados távlatokban történik. Kisnemes János kettő megépítését is megvalósította, összefogva a híveket, a támogatókat: templom épült Bodvicán és Henészbén. Mindezekkel a hívek, az egyházközség, Nagyatád városa gyarapodott.

Kisnemes Jánosnak kevés idő kellett ahhoz, hogy megismerje a nagyatádiakat, városunkat. Érdekelte Nagyatád és tudta: itt is mindennek vannak előzményei és összefüggései, azt figyelembe kell vennie. Rövid idő alatt nagyatádivá vált. Húsz éven át partneri, együttműködő és a kölcsönösségen alapuló, eredményes munkakapcsolatban voltunk.

A nyugállományba vonult Dr. Kisnemes János plébánosra; eredményes és gazdag életútjára, munkásságára igaz:

„A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, hitemet megtartottam.”
(Pál apostol második levele Timóteusnak.7)

Ormai István
polgármester

Bevezetés

A papok élete bármennyire is a hívek szeme előtt zajlik, mégis bizonyos mértékben rejtettnek és titokzatosnak tűnik előttük. Ez az írás az öt éves teológusi (kispapi) élet után az 51 éves lelkipásztori munkásságnak csak egy szeletét, jelesen a Nagyatádon töltött 24 évet mutatja be. Az itteni tevékenység nem naplószerű ismertetés, és nem is terjed ki minden részletre. Nem tartalmazza a 11 éves párhuzamosan történt taranyi eseményeket, sem az ottani építkezéseket. Nem említem a kaposvári egyetemen végzett 4 éves tanítást, sem az egyházmegyei bíróságban végzett közel 20 éves munkámat. Viszont a plébánián a feladatok teljesítése és a nehéz problémák megoldása közben felmerült érzelmek, gondolatok, vélemények, minősítések bőségesen olvashatók. Legyenek azok akár a saját életemre vonatkozóak, akár a történetekben szereplő személyekkel kapcsolatosak, akár az általános hitéleti, gazdasági és politikai helyzettel kapcsolatosak.

Leginkább a saját gondolataim jelennek meg bizonyos események, emberi magatartások minősítésekor. Igyekeztem objektív és visszafogott lenni, de mégis a valóságot felfedni. Általában optimista vagyok, – ezt igazolják az itt ismertetett kezdeményezések, tettek, szokatlanok és merészek, de sokszor szükségesnek láttam a történeteket minden szépítés nélkül, u.n. „alulnézetben” szemlélni.

Ezzel az őszinte írással is – mint minden papi tevékenységgel – az embereket szeretném Isten ügyének megnyerni. Ilyen szándékkal és gondolatokkal ajánlom elolvasásra.

Dr. Kisnemes János

h. esp. plébános

Huszonnégy év Nagyatádon 1989 – 2013.

Több, mint 16 éves pápateszéri plébánosságom után, elég távol a szülőfalumtól – szüleim még éltek – szerettem volna közelebb kerülni Vízvárhoz. Nem Nagyatád volt az elképzelt plébánia, de éppen abban az időben jelentette be nyugdíjaztatási igényét Puskás Lajos nagyatádi plébános – betegségére hivatkozva – és ezt a lehetőséget ragadta meg a veszprémi vezetés, Dr. Szendy József püspök úr és ajánlotta fel nekem Nagyatádot. Örömmel fogadtam el az ajánlatot 1989. november első napjaiban. Pápateszéri híveimtől november 12-én búcsúztam el, és megérkeztem Nagyatádra november 30-án.

Előzetes tájékozódás után ismertem az itteni állapotokat: a hitélet a padlón, az épületek félig romokban, de elindult a tatarozás, a lakhatás a Mártírok utcában többé-kevésbé elfogadható állapotban. Beköltöztem házvezetőnőmmel, Somlai Évával.

A templom tatarozási munkálatai félben hagyva, mert tél volt és sok adósság. Ennek rendezésére az építő vállalattól haladékot kértem és kaptam, de az aránytalanul magas költségvetésből lealkudtam 650.000 Ft-ról 450.000 Ft-ra. Januárban rendeztem az adósságot.

A lelkipásztori tevékenység első feladata volt az iskolai hittan, a misék rendje, advent volt, készülődés a karácsonyra. Az elődöm egy hónapig még segített, de a későbbiekben mindentől elzárkózott. Még a felvilágosításokat sem volt hajlandó megadni. Kérésemre: „Nem tudom”, „elfelejtettem” – válaszokat kaptam.

Mivel 1990-ben bérmálási esztendő volt, a gyerekeket már januárban kellett előkészíteni a bérmálkozás bejelentésére.

Nagyon sok gyerek jelentkezett, hiszen több éven át itt nem volt bérálás. Hasonlóképpen az első áldozás is esedékes volt a tavasszal, a bérálás pedig ősszel. A szentségek felvételéhez komoly feltételeket kötöttem, amik sokaknak nem tetszettek.

A karácsonyi ünnepek simán lezajlottak. Karácsonyi misztériumjáték is volt, amit a kántor szervezett meg. Megtörtént. Hívek közül sokan gyóntak, a filiákban is.

Február 9-én tragikus esemény történt a plébánián. Az esti mise alatt betörtek az épületbe. A miséről hazajövet, ott találtam a betörőket az épületben, a szobámban. Verekedni kezdtünk. Nagyon megvertek. Ők is kaptak. Pénzt, ékszereket vittek el. Több tárgy a szoba közepén össze volt rakva, hogy azokat is elvigyék. Ezeket sikerült megmenteni. A házvezetőnőm az utcán, segítségkiáltására senki sem jött. Később a betörőket elfogták, de semmit sem kaptam vissza. Az eset nemcsak engem, hanem sokakat megrendített. Sokáig hatása alatt voltunk. Arra a kérdésre, hogy miért történt a betörés és miért éppen nálam, hiszen csak két hónapja voltam Nagyatádon? Igazi, kimerítő választ sohasem kaptam.

Többször fordult elő, hogy a templomban levő perselyeket is feltörték, tartalmukat elvitték. A tettesek sohasem lettek meg.

Az elődömtől átvett kántor, Szijj József, akit egy gyilkossággal kapcsolatos ügyben 3 hónapig vizsgálati fogságban tartottak, annak végén nem jött vissza. Utána helyettesekkel oldottuk meg a kántor-kérdést. Ősszel Ifi Géza teológus-féle váltotta fel az ideiglenes helyzetet, emellett ő a hitoktatást is végezte. Egyiket sem magas szinten... A javadalmazás is ennek megfelelő volt – egyébként a püspök tette ide – így 1991. márciusában köszönés nélkül elment.

Mivel 1990. nyarán a templom külső tatarozása elkészült, tervbe vettük a templom belső festését is. Erre az általam jól ismert Závory Zoltán szilsárkányi festőművészt és csapatát kértem meg, aki már az ősz folyamán neki is látott a munkának.

A szentély megfestése még karácsony előtt elkészült. A munkálatok simán zajlottak le, de az ellenhang, a kritika némely nagyatádi „hívő” részéről negatív formában is megfogalmazódott. A szentély elkészülte után ez így hangzott: „Az idegenek hülye agyának szüleménye ez a kép.” – Ma már láthatjuk, hogy mégis odaillő az mind színében, mind méreteiben, s főleg témájában. – A későbbiekben erről még szót ejtek.

Meg kellett szervezni a képviselő-testületet új tagokkal, új vezetéssel. Ez sem ment simán. Két kritikus „elemet” sikerült kiejteni és – bármennyire hihetetlen – a későbbiekben 24 éven keresztül sohasem volt probléma a képviselő-testülettel. Halálozás, öregedés és egyéb okok következtében többször kellett újítani a csapatot. A rengeteg munka, amiket az ő közreműködésükkel kellett megoldani, akadálymentesen zajlott le.

1991. nyarán elkezdünk egy gyakorlatot: különféle Mária-kegyhelyekre való zarándoklatot: Lourdes, Mariazell, Jasna Gora, Medjugorje, Róma, Altötting, Máriapócs, stb. Ezek rendszerint egyhetesek voltak. Az egyházközség híveinek részvételével történt, többször máshonnan való hívek is csatlakoztak hozzánk. Így általában negyvenes létszámmal engeszteltük Istent bűneinkért, kértük szűzanya közbenjárását, ismerkedtünk meg más vidékek kulturális és vallási értékeivel, gyarapodtunk lelki élményekkel és fűződtek szorosabb kapcsolatok a zarándoktársak között. Természetesen az ilyen utak felüdülést is jelentettek. Mivel ezek az utak költségesek is voltak, sokan anyagilag nem engedhették meg maguknak a zarándoklást, ezért elhangzott olyan vélemény, hogy ilyen zarándokutakban csak a kiváltságosak részesednek. Ez nem felel meg a valóságnak, mert sokszor cserélődött a csapat összetétele és senkit sem zártunk ki a csoportból.

A plébánia területén, az utak mentén, a temetőben, a templomok előtt összesen 25 kőkereszt van. Ezek állapota eléggé kopott volt. A nagyobb fiúkkal ezeket megtisztítottuk és Bagó László cége fehérre befestette. – 20 év múlva ezt meg kellett ismételni, mert újból kijavításra szorultak.

1991. augusztusában a szerb-horvát háború következtében horvát menekültek nagyszámú csoportja érkezett Nagyatádra. Őket a volt katonai laktanyába szállásolták el. Sokan voltak. A horvátok katolikusok és vallási igényeik voltak. Ezért – mivel valamit tudok horvátul beszélni, írni, olvasni – 3 hónapon keresztül a katonai laktanya egyik termében miséztem és prédikáltam nekik október végéig. Ekkor Sotinból a Đjakovói egyházmegyéből Zlatko Rajčevac nevű plébános is érkezett ide, aki átvette a lelkipásztori teendőket az ő ellátásukra. Zlatko a kolostorban lakott. Később a horvátok Vésére költöztek. Ő odajárt hozzájuk misézni (volt autója), de a lakhelye továbbra is a kolostor maradt. Minden vasárnap nálam étkezett (hétköznapokon saját magát látta el), szerencsére tudunk társalogni. Ő kissé megtanult magyarul beszélni, de jobban csak olvasni. Így lehetőség nyílt, hogy helyettem egy-egy misét elmondott magyarul. Ez a helyzet 6 éven át tartott, míg végre hazamehetett Sotinba. Ott a temploma és a plébániája teljesen romokban hevert. Voltam ott és láttam. Ő ott egy szükséglakásban tartózkodott, míg ezek fel nem épültek. A vele való barátságot a mai napig tartom.

A horvátokat később bosnyák menekültek váltották fel a katonai laktanyában. Ők vallásilag muzulmánok voltak, csak nagyon kevés katolikus volt köztük. Őket a karitászi egyesület látta el rengeteg ruhával, élelemmel. Később a külföldi segélyszervezetek is küldtek élelmiszert, ruhát és pénzt. Az élelmiszert, a ruhát a karitászi adta nekik, a pénzt én kezeltem és – a láger elöljáróságát megkérdezve – a pénzért gyógyszert és műszaki cikkeket vásároltunk: hűtőgépet, rezsókat.

A gyógyszert a pécsi központi gyógyszer-elosztóból hoztam el esetenként. A bosnyákok eltávoztása után ezeket a cikkeket, pontosabban azok eladási árát a karitászt kapta meg.

Az előbb említett karitászt egyesület 1991. novemberében jött létre Nagyatádon, mely csatlakozott az országos szervezethez. Feladatuk bőven akadt. Az első tevékenységük egy közös nap eltöltése volt az itteni és a berzencei fiatalokkal, majd a nagysalléri ifjúsági tábor megszervezése, lebonyolítása 3 éven keresztül, a menekültek ellátása, az itteni kórházi betegek felkeresése. Ezen kívül minden héten ruhaosztás a kolostor ebédlőjében, az összes Mikulás-ünnepségen a gyerekek megajándékozása, az öregek és betegek vasárnapjának megszervezése, ajándékozás, mely karácsony és húsvét előtti egyik vasárnapon történt. Minden hónap első keddjén gyűlés, melyen megbeszéltük a következő hónap teendőit. Fontos szerepet töltött be a karitászt az évenkénti búcsú alkalmával megrendezett kiállításnál: kegyzereket árultak és felügyltek.

A nagyatádi karitászt tagja az országos Magyar Karitásznak is. Nemcsak név szerint, hanem nagyon aktív közreműködéssel, mely az adományok mindkét irányban történő szállításvál mutatkozik meg: mi is adunk, mi is kapunk, amit az itteni, nagyatádi emberek között osztunk ki. A jó munka elismeréseként a vezetőt, Kéri Imrénét 2012-ben országos kitüntetésben részesítették. A karitászt szellemi háttérét én biztosítottam.

Érdekes tevékenység a betlehemezés régi szokásának itteni felújítása volt 1991-ben. Az első években nagyfiúk járták a várost, elmentek azokhoz a házakhoz, amelyeket előzőleg bejelentettek. Az első években 50-60 ilyen ház akadt és több napra elosztva mindegyikhez eljutottak. Később egyre csökkent az érdeklődés a betlehemesek után és már csak kisebb gyerekek vállalkoztak erre a szerepre. Majd 1998-ra meg is szűnt ez a

szép szokás. Viszont az akkor megkezdett Szállást Keres a Szentszalád ájtatosság több csoportban indult el. Eleinte valóban különböző házakhoz mentek nap, mint nap, azután az egyes csoportok csak egy helyen végezték az ájtatosságot, kórház, kistemplom, magánház 9 napon keresztül. Ez még most is tart, igaz csak gyér érdeklődés mellett.

Köztudott, hogy a ferences kolostor 1950. óta, a szerzetesek elhurcolása után állami kézbe került és azt különféle célra használták. Elején különféle embercsoportok laktak benne, majd diákotthon, aztán étterem és szálloda lett belőle. Idejövetelemkor is még Park-Étteremként működött. Az épület állaga nagyon elhanyagolt képet mutatott. 1990-ben lehetőség nyílt arra, hogy a kolostort visszaadják a ferenceseknek, de ők nem akarták használni, így az egyházközség vette át 1992. szeptember végén. A vízrendszer, az ablakok, a tető, a fűtésrendszer teljes átalakítást igényelt. A szobák (cellák) csak részben voltak használhatók. Ezeket mind ki kellett javítani. Az átadáskor a benne levő bútorokat, textíliákat mind meg kellett vásárolni. Érdekes: amikor a ferenceseket elhurcolták, akkor ők magukkal semmit sem vihettek el. A híres könyvtárukból, ami akkor Nagyatád második legnagyobb könyvtára volt, ebből az én eljövetelemkor egyetlen darab sem létezett. A későbbi sorsukról sem tudtunk meg biztos információt. Most nekünk kellett a bent lévő ingóságokat készpénzzel kifizetni. Nagyon is szükség volt a kolostor külső és belső felújítására. A falak vizesek voltak, a vízrendszer nem működött, aminek rendbetétele sok millió forintot emésztett fel. A ferencesek, mivel tulajdonjogilag övék a kolostor, a munkálatokhoz 2.000.000 Ft-tal járultak hozzá, de csak kölcsönbe! Ezt 5 év után vissza kellett fizetni!

A kolostort most is használjuk. A felső szobákat sokszor a vendégek fogadására – néha csoportosan jöttek. Itt volt helye a karitás szobának, a minisztráns szobának, újabban a ferences

harmadrend tagjai is itt jönnek össze. A földszinten, az ebédlő szolgált a különböző ünnepek (nagyon sok volt belőle) megrendezésére: irodalmi estek, Mikulás-ünnep, elsőáldozási, bérnyújtási fogadások, zenei előadások, itt voltak a búcsúi kiállítások, innen vitték el az emberek a karitás adományokat.

A Kolostor kihasználáshoz

2011-ben nagy volt a kolostor forgalma. Júliusban a triatlonos sportolók töltöttek el néhány napot, majd a volt pápateszéri „gyermekeim” voltak 3 napon át hancúrozó vendégeim, aztán augusztusban egy rendkívüli eseményként LITVÁNIÁBÓL 25 fős létszámú zarándok csapat töltött el egy napot, láttuk őket vendégül, érezték magukat jól, akik gyalogosan, több országon keresztül Medjugorjébe zarándokoltak több héten keresztül. Majd ezek után Zlatko Rajčević töltött néhány napot két hívével a volt helyén.

A templom belső felújítása

A templomot 1945. márciusában a háború alatt tönkretették, amikor a németek kivonultak: a tornyot rárobbantották a templom hajójára. Akkor az orgona, a benn lévő mellékoltárok, freskók mind elpusztultak. A háború után a tornyot rendbe hozták, az orgonát megjavították, a mellékoltárokat ideiglenesen helyreállították, de nem a volt neobarokk stílusban, hanem simán, aminek zöldes színt adtak. A főoltár úgy, ahogy épségben maradt. Ezért volt szükség a templom belső festésére. A már említett Závory Zoltán és csapata, Csehi Ottóék elvállalták a munkát, miközben sok más, másutt korábban elvállalt munkát mondtak vissza. Miért? Závory tanár úr már a ferencesekkel 1942-ben elvállalt bizonyos munkákat ebben a templomban, meg is egyeztek, előleget is felvette a művész, de közben őt behívták katonának, a pénzt barátaival

elmulatta, és most 50 év múlva lelkiismereti kötelességének érezte a vállalt munkát befejezni.

A képek témáját – mindegyiket – jómagam gondoltam ki és tanácsoltam a művésznek megfesteni. Az elgondolásban irányelv volt a templom ferences hagyománya és a ferences rend 225 éves szolgálata ebben a templomban. A főoltár hiányában – idejövetelelkor a főoltár már nem létezett, az elődöm kitette – fontosnak tartottam a templom titulusának, az adott körülmények között, megfelelő gondolatot kifejezésre juttatni. A templom titulusa (= címe) Exaltatio Sanctae Crucis (= a szent kereszt felmagasztalása), melynek ünnepe szeptember 14-én van. Mivel az oltár nem létezett (csak a szembemiséző oltár volt), a sima falon csupán egy fából készült kereszt korpuszal volt látható. A gondolatot a kép létrejöttéhez ez a falon levő kb. 3 m nagyságú feszület adta meg: a Golgotán meghaló Jézus alakja, ami köré csupán a történelmi eseményeket kellett festői eszközökkel megjeleníteni, így a kép az egész falfelületet befedi. A műemlékesek a kereszt méreténél nagyobb, festett felületet nem engedélyeztek. Felelősségemre a művésszel mégis a jelenleg látható formában egyeztem meg.

A Jézus-esemény nem a kereszttel (halállal) fejeződik be, hanem folytatódik a megdicsőüléssel, a feltámadással, mivel ezeket a tényeket számunkra az evangélisták örökítették meg, ezért került az alakjuk a feltámadott Jézus mellé. Különösen Szent János és Szűz Mária, akik valóságosan jelen voltak a halálesetnél, illő, hogy jelen legyenek a megdicsőülésben is. Ezt hangsúlyozza a Szűzanya megdicsőülése, megkoronázása a következő freskón. A következő két nagy freskó: Szent Ferenc és Szent Antal életének egy jelenetét tárja elénk: a madaraknak való prédikáció legendáját (Ferenc), és a szegények iránti szeretetének kézzel fogható megnyilvánulását, valamint a tudósokkal való kapcsolatát (Antal). A szentély előtti felirat: PAX ET BONUM (= béke és jóság) szintén a ferences hagyományt erősíti meg.

A kórus feletti bűnbánó nő alakja Jézusnak a bűnösök iránti irgalmát, megbocsátó készségét akarja érzékeltetni, mivel a gyóntatószékek – a bűntől való megtisztulás szemmel látható helyei, lehetőségei – a templom hátsó részében helyezkednek el, ezért került a templom hátsó végén levő freskó a bűnöket megbocsátó Jézus képében a falra.

A további képek inkább a magyarságot akarják kifejezni, a magyar szentek megjelenítésével, tevékenységük jellegzetes szimbólumaival. A templomban a háború által elpusztult mellékoltárokat valamilyen formában helyreállították, de Szent Antal oltárát idejövetelemkor nem találtuk, csupán az üres helyét. Ezt is ki kellett pótolni, ezért egy új oltárt készítettünk a már meglévő 3 mellékoltár stílusában. Később ezeket az oltárokat aranyozta be a pápai illetékességű Csekő Endréné, Ruff Ilona. Így valahogy emlékeztet a neobarokk stílusra. Most ez az állapot látható a templomban.

Mivel a templomunkban hosszú ideje létezett a Szent Erzsébet tisztelete, amit a Szent Erzsébet kilenced végzésével fejeztünk ki, szükség volt ilyen képre is, amit egy raktárban levő kép restaurálása után tettünk a falra. Most is ott van.

Hálásan köszönetet mondtam annak az egyházi intézkedésnek, mely az 1950-es években megszüntetett Szent Mihály imádság elmondását ismét lehetővé tette. Mi ezt azonnal felkaroltuk és minden szentmise végén elmondjuk. De hiányzott a templomból a Szent Mihály angyal képe! Addig nem nyugodtam meg, míg – hosszas keresés, telefonozgatás, érdeklődés, utánjárás után – Badacsonytördemicen nem vettem meg a falon most látható Szent Mihály képet. Ezzel kifejeztem, hogy amikor az ő közbenjárását kérjük, hogyan képzelhetjük el őt, kicsoda ő és milyen hatalmat adott neki az Isten.

A háború után épített orgona néhány évtized alatt tönkrement. Újat kellett építeni. Nem a külső alakzatát, hanem a sírendszert és a technikai rendszerét. Külföldi összeköttetéseim révén teljesen új belső részeket kaptunk. Így

megújulhatott az orgona Szabó András orgonaépítő munkája nyomán. Azóta komolyabb javításra nem volt szükség.

Az előbb említett bűnbánati cselekmény lebonyolítására nemcsak képet festettem a mennyezetre, hanem kettő, teljesen új gyóntatószék is elkészült a lábodi Tamás Gyula asztalos keze alól.

Volt már elektromos fűtés a templomban amikor idejöttem, de az idő haladtával már nem fejtette ki melegítő hatását kellőképpen, s ráadásul annak teljes bekapcsolása következtében a többi fogyasztó készülék üzemeltetését az elektromos berendezés nem tudta ellátni. Ezért az áramerősség nagyobb befogadását és a meleg biztosítását új elektromos berendezésekkel kellett felújítani: új fűtőtesteket és új elektromos vezetékeket építeni.

Nem utolsó gyakorlati eszköz a templom hangosítása. Mivel gyakran használjuk, a technika ördöge szintén gyakran működik is, a készülékek elromlanak, javításra szorulnak. Ráadásul bármennyire tökéletes dolog az ilyen jószág, mégis könnyen sérül. Ezért az elmúlt években többször kellett felújítani, sőt az egészet kicserélni.

Egyes elbeszélés és halvány emlékezetem szerint a háború előtt a szentély feletti freskó Jézus születését ábrázolta. A szentélyben, igaz már nem a mennyezeten, hanem a sekrestye ajtajával szemközti falon nagy üresség tátongott. A hívek közül Gregor István és neje Habuda Ilona egy nagy kép ajándékozását határozta el. Kapóra jött a szentélyi téma: Jézus születése, azaz a Betlehem jelenete. Ezt a képet festette meg Joó Attila zalakomári festő 2013. húsvétjára, melyet azóta nagyon sokan megcsodáltak.

Kórházi betegellátás, misézés

Már az elődöm idejében szokás volt, hogy a kórházban minden csütörtökön szentmisét mondtak, én ezt a szokást folytattam. A szentmiséket a kórház u.n. előadó termében mutattuk be, ahol semmi sem utalt arra, hogy ott szentmise volt vagy lesz. Ezen változtatni akartam, és nagyon sok huzavona után a szóban forgó termet átalakíthattuk kórházkápolnává. Természetesen ez nem volt egyszerű. Szóba került helyette a jelenlegi nővéröltöző, az újságos bódé, a 9. emelet egyik terme, az udvaron újonnan építendő kápolna, mely folyosóval lett volna a kórházzal összekötve. Erről egyébként Szakonyi László építész tervrajzot is készített. Én költségesnek találtam. Jobb, hogy egyik verziót sem fogadtam el, hanem az eddigi termet végül is megkaptuk és én abba a Závory tanár úr által tervezett és a Kiss László pápai asztalos által már 1994-ben félig elkészített oltárt, dobogót, legilét, oltárszekrényt és 1997-ben fejezett templompadokat készítettem és szereltem be. Több orvos ellenkezésére is. Azt mondták: itt már nem lehet ülést tartani, ez egy templom. Különösen Dr. Novotny Zita tiltakozott ellene. Így 1995. március 15-én Balás Béla kaposvári püspök a hívek és sok dignitás jelenlétében „Szűz Mária a betegek gyógyítója” címére felszentelte a kápolnát. Azóta kizárólag kápolnaként használjuk, mivel az Úr Jézus az oltáriszentségben jelen van. A kórházban azóta minden csütörtökön – ritka kivétellel – mindig van szentmise. Azokat a betegeket gyóntatjuk és áldoztatjuk meg, akik nem tudnak lejönni a kápolnába. Esetenként 30-40 betegről van szó. Egyébként a betegellátás komoly munkát jelent, mert nemcsak csütörtökönként, hanem bármelyik napon elmegyek a kórházba vagy a házakhoz a betegeket ellátni. Így havonta kb. 130 beteg ellátása történik, akiket név, dátum és hely megjelölésével a „Betegek ellátása” c. füzetbe bejegyzünk. Szomorúan tapasztaltam, hogy a kápolnában már annyi éve jelen van az Oltáriszentség és a

betegek, akik járti tudnak, a hozzátartozóik, akik a betegeket látogatják, vagy a halottaik ügyintézésére várnak, nagyon ritkán térnek be a kápolnába imádkozni, pedig a kápolna éjjel-nappal nyitva van.

A házaknál történő, elsöpénteki betegellátás folyamatosan tart, amely havonta 50-60 személyt jelent. Igaz, hogy egy-egy házban vagy intézményben egyszerre többen összejönnek, de így is komoly fáradtságot jelent ez. Ennek ellenére a halottak anyakönyvének a szentségekkel ellátott rovatában a halottak 40 %-ánál szerepel az „igen” szó. Később ez 52 %-ra emelkedett. Nagyon sok öreg nem gondol a halálra. Az ok legtöbb esetben az, hogy az öregek nem nevelték gyermekeiket vallásosan, akiknek egyáltalán nem juthat eszükbe a hozzátartozóik szentségekkel való ellátása. Itt idézhető egy kis módosítással a magyar közmondás: „Ki mint veti ágyát, úgy alussza „örök álmát” (= boldog, vagy boldogtalan örök életét).

A betegellátás a kórházban nemcsak hullámzó létszámot mutatott az évek során, hanem komoly konfliktusok is adódtak a különböző kórházigazgatók (legalább 10 volt az én időmben!) alatt. Amikor káplánok voltak, akkor az egyikünk misézett, a másikunk – ez felváltta történt – gyóntatott, járva az emeleteket és a kórtermeket. A karitás tagjai (Vidáné Pataki Ildikó) írta össze a neveket az egyes termekben és mi ennek alapján mentünk el a beteg ágyához. Nem tudom említés nélkül hagyni Dr. Rác Katalin doktornő ateista és embertelen, megfélemlítő magatartását, amivel legalább 5 éven át megnehezítette és megkeserítette betegjeink szentséggel való ellátását. Az ágyat elhagyni képtelen betegek gyóntatását csak úgy engedélyezte, ha a beteg szól, ha a hozzátartozója kéri, vagy ha a beteget ágyastól kiviszik az osztályon, csapóajtón kívüli folyosóra. Természetesen ez lehetetlen! Célja érdekében a nővéreket is megfélemlítette, így ha ő nem is volt jelen, ők akkor sem

mertek minket a beteg ágyához engedni. Ha mégis bementem, akkor rendőröket hívatott (háromszor is). Sokszor kiabált, hogy hagyjam el az ő osztályát. Ezt hivatalos kivizsgálás, igazgatói, főigazgatói, tulajdonosi, jogász emberek részvételével történő kihallgatás követte. Különbéféle – mindig módosult – feltételek betartása született meg, ostobábbnál ostobábbak, míg végül Dr. Vácity József lett az igazgató és aztán minden ment a korábbi évek gyakorlatának megfelelően. Ekkor a kórházi betegellátás 25-ről 50-re, de többször 65-re emelkedett – egy napon! Milyen érdekes? A félelem, a kiszolgáltatottság letör, az Istenbe vetett hit erőt ad és jó gyümölcsöt terem!

Az olvasóban felmerülhet a kérdés: Miért nem szóltam a püspöknek? Hiszen vallási kérdésben mégiscsak ő a felettesem. Abszolút rossz megoldás lett volna. Engem tiltott volna el a betegellátástól...

A hitoktatásról

A plébános tevékenységének – rendes körülmények között – fontos része a hitoktatás. Nos, itt Nagyatádon nemcsak fontos, hanem időközönként központi része lett a plébános tevékenységének. Lássuk részleteiben! 1989-ben teljesen egyedül kezdtem az oktatást a 3 általános iskolában és Ötvöskőnyiban. 1990-ben bérnyújtás volt és sokan jöttek beiratkozni, mert több éven át itt elmaradt a bérnyújtás. Sokan jöttek a hittanórákra is. Minden iskolában 2 csoport hittanos volt heti 2-2 órában. 1990. őszétől Miháldinecz Olga, Ifi Géza és Molnár Sándor segítettek tanítani, amikor is minden iskolában, minden osztálynak – néha összevontunk egyet-egyét – külön, heti 2 órát adtunk. Itt gyűltek meg a bajok a tanítókkal. Ők nagyon sok esetben nemcsak hogy az utolsó órát engedélyezték a hittanra, hanem a hittanra lefoglalt órán – szinte rendszerességgel, 24 éven át – intézték a sportkört, énekkart, korrepetálást, táncpróbát, színházba menést és

elvitték a gyerekek többségét ezekről az órákról. Tiltakozásom az igazgatóknál nem sok eredménnyel járt. Ezeket a tiltakozásokat türelmetlenségnek, agresszivitásnak és gorombaságnak minősítették, de e helyzeten nem változtattak. Elképzelhető, hogy ez nekik sem jelentett örömet, hanem nehéz békát, amit le kellett nyelni. Nem voltam „népszerű” a körükben. Mindezek közben egy kivételt kell említenem: az u.n. 3-as, Babay Iskolát. Az igazgatója 1994-től megengedte, hogy az egyik osztály (3.) reggel 8-ra jöhet hittanra, ami nagy könnyebbséget jelentett. Ott volt a legkevesebb összekoccanás a fent említett témákban. Az igazgató: Tamás Lajos, aki egyébként ateistának vallotta magát, de a többiekhez képest a legnagyobb kedvezményben részesítette a hittanórát. A hitoktatók közül márciusban elment Ifi Géza, közben Dr. Beke Józsefné állt be oktatni, később Pfeiffer Katalin (Bárdosiné), Horváth Tiborné, Molnár Sándor – ő később Ötvöskönyiban maradt, amikor 1998-ban lekapcsolták Nagyatádról a filiát. Különösen fellángolt a tanítók ellenséges magatartása, amikor kipattant a „pofon-ügy”. Mindenképpen azon voltak, hogy engem eltávolítsanak Nagyatádról, de legalábbis az iskolából, hogy ne tanítsak hittant. Ezt nagyon sokszor mondták is. Szomorú az ügyben az, hogy Balás Béla püspök vevő volt erre. Mivel az ügy úgy zárult, hogy maradtam, sőt továbbra is tanítok, így az 1997-es iskolai év kezdetekor az órák beosztásánál engedékenyebbek lettek. Lényegében azt kaptam meg, amit akartam. Tovább javult a helyzet, amikor az 1998-as tanév kezdetén – Orbán kormány! – a kormány a hittanórát védettnek nyilvánította.

Ekkor kapcsolták hozzám Taranyt. Nagyon nehéz körülmények között lehetett hittant tanítani ott. A gyerekek semmit sem voltak hajlandók tanulni. Szemtelen és neveletlen magatartásuk láttán többször mondtam nekik: „Ti nemcsak neveletlenek

vagytok, hanem nevelhetetlenek is.” Később sem javult a helyzet. Tarany 11 évig tartozott Nagyatádhoz.

A „pofon-ügy”

Az 1997-es esztendő eseménydús volt. Erre az évre ütemeztük be a bodvicai templom munkálatainak elkezdését. Azonban egy nagyon kellemetlen ügy zavarta meg azt: A Bárdos Lajos iskolában egy nyolcadikos lány (Kéri Tímea) több hónapon át társaival az iskola folyosóján csúfolt engem. Kórusban skandáltak: „Csuhas, csuhas!” Február 13-án nem türtem tovább, hozzá mentem és orrba vágtam. Ezt sokan látták. Feljelentettek. Országos ügy lett belőle, mert az újságok hírül adták, mindegyik újságcikk ellenséges beállítottságú volt. A város kommunista része, főleg az iskolaigazgatók és a tanítók a hitoktatás betiltását, de legalábbis az én elhelyezésemet követelték. Ezt a püspök elé vitték, aki (Wirth János iroda igazgató sugallatára) azt mondta: kérjem elhelyezésemet. Közben a plébánia hívei, a karitás, az egyházközség képviselő testülete teljesen kiállt mellettem. Elmentek a püspökhöz érdekemben. Ő fogadta őket, de kérésüket, hogy én maradjak itt, nem teljesítette. Mivel az ügy, mely „pofon-ügy” néven lett ismeretes, az újságok és a TV által országossá fajult, ezért mások is felfigyeltek erre. A józanabb papok és civilek, a püspök korábbi ismerősei figyelmeztették őt, hogy ez egy hecc-kampány, egy vallás-ellenes hisztéria és ő is legyen józan, ne dőljön be a heccelésnek. Így végül lecsillapodott, és május 5-én kijelentette, hogy maradok, nem helyez el.

Borzasztó nehéz volt ezt 3 hónapon keresztül elviselni. Sokat szenvedtem, de altatót, idegnyugtatót nem vettem be. A legfájóbb volt Wirthnek rosszindulata, a püspöknek az a magatartása, hogy akár az általam, akár bármelyik mellettem nyilatkozó, író (levelek is mentek hozzá) nagyatádi hívő általi

nyilatkozatokat mintha meg sem hallotta volna, egyáltalán nem reagált rá. A másik fájó pont a papság közömbös, sőt esetenként ellenséges magatartása volt. Hogy a kommunisták azt tették, amit tettek, azt természetesnek tartottam, önmagukat adták, de pl. a kerületi papság közül egyetlen egy sem próbált kiállni mellettem, vagy vigasztalni...

Mind eme dolgok háttérében az ördög tevékenykedett. Egy templom építése, ráadásul az Órangyalok tiszteletére, az ördög számára borzasztó volt, hogy éppen az angyalok tiszteletét mozdítsam elő, az az ő számára több mint sok volt: ez sokk volt. Ezért beindította csatlósait a templomépítés megakadályozására. Amikor a fent említett 3 hónapos huza-vona közben mondtam Wirthnek, hogy ki építi fel a templomot, ha elhelyeznek, a válasz nagyon rövid volt: „Majd más”. Lehet, hogy másnak is sikerült volna...

1997. márciusában letették a templom beton alapjait, igaz, hogy csak az egyik részét. A munka folytatódott. Már a nyáron látszott, hogy addig el tudnak jutni az építkezésben, a pénz függvényében, hogy az ősszel téliesíteni lehet a templomot.

A „pofon-ügy” egy érdekes mozzanata volt az érdi értelmiség megmozdulása, mely látta a TV-ben a Vitray Tamással készült interjúmat és annak hatására azonnal pénzt gyűjtöttek a számomra, mivel a nagyatádi bíróság 60.000 Ft-ra büntetett meg, vagy 180 napi elzárásra. – Érdekes: milyen gyors is tud lenni a magyar igazságszolgáltatás! Pár héten belül! „Igazságszolgáltatás?” – Az érdiek saját maguk 2 óra alatt több mint 80.000 Ft-ot gyűjtöttek össze és azt másnap (!) személyesen el is hozták Nagyatádra. Nagy köszönet érte! Az említett emberek egyike régi ismerőse volt a püspöknek és írásban „megköszönte” neki, hogy mennyire szereti a papjait, és hogy „oly derekasan kiáll mellettük”.

A nagyatádi hívek is bőségesen hozzájárultak, hogy a büntetést kifizethessem. Összesen 180.000 Ft jött össze. „Csak” hatvanat

kellett befizetni... A többi az egyházközség pénztárába vándorolt.

Mennyire érdekes az isteni Gondviselés! Van egy latin közmondás: Minél nagyobb a küzdelem, annál értékeesebb a babér. A csatát végig kell küzdeni, nem szabad belőle kiszállni. Mi, istenhívő emberek tudjuk, hogy az ilyen küzdelmek, megmérettetések mindig Isten tudtával történnek. Ha megálljuk a helyünket, lesz érte jutalom. A templom elkészült és 1998. október 9-én – nem Balás Béla püspök – hanem Dr. Paskai László esztergomi bíboros úr szentelte fel. – Tanítványa voltam a szemináriumban...

A templom azóta is él és működik. A „pofon-ügy” résztvevői: Kéri Zoltán, a lány apja és felesége, Rudán Erzsébet, a lány anyja elváltak. Összeveszték saját szüleikkel, Erzsébetével. Az öregek elköltöztek Nagyatádról, de előtte tőlem bocsánatot kértek, a lány nem. A személyemet lejárató további szereplők akár az iskola részéről, akár más intézményekben tevékenykedtek, nem sokáig örvendezhettek a meghurcoltatásom örömeiben. Szerepük nem volt dicsőséges, sorsukat az Isteni igazságosságra bízom. A nép ama része, mely elhelyezésemet kérte, továbbra is ellenséges. A mellettem kiállókat Isten megáldotta és gyermekeiket továbbra is járatták hittanra.

A henészi, Jézus Szíve kápolna építése

1999-ben szóba került a régi, henészi kápolna tatarozása és megnagyobbítása. A nagyobbitás a hely szűke miatt és a fölötte elhaladó magas áramú villanyvezetékek miatt megoldhatatlannak látszott. Ezért az önkormányzat a mellette levő, régi iskola udvar egy részét ajánlotta fel egy új kápolna építési területként. Igaz, előtte magát a rossz állapotban levő iskolát. Sokan elleneztek, Vita keletkezett. S mint ilyenkor

lenni szokott, az idő múlt, a munka nem ment. A döntés: az iskola udvarán lesz az új kápolna, a régit tatarozzuk, lebontani nem volt szabad, mert helyileg védett épület (1925-ben épült). Az új kápolna tervét Domonkos Béla, kaposvári mérnök készítette el teljesen ingyen. A szükséges engedélyek, tárgyalások, előmunkálatok kora ősszel elkezdődtek, így maga az építkezés is. A bodvicaihoz hasonlóan Bagó László kivitelező lett az építőmester. Az ősszel a falak elkészültek, a tető is kész lett karácsonyra. A munkát kora tavasszal folytatták, és a Jézus Szíve tiszteletére épült kápolna olyan szép lett, hogy 2000. június 30-án – abban az évben, akkor volt az ünnepe – Balás Béla püspök felszentelte. A nagyon meleg nyári nap ellenére nagy sereg hívő állta körül a kápolnát. A mise ugyanis a kápolna előtt volt. Itt történt, amikor a hívek mindent előkészítettek a szentelésre, feldíszítették az oltárt és akkor valaki egy nagy csokor virágot hozott. Mivel annak az oltáron már nem volt helye, nem tettük fel az oltárra. Eredmény: harag és nagy sértődés... Ahogy elkészült ez a kápolna, simongátiak is hallatták hangjukat, hogy az útkereszteződésben levő kőkereszt mellé nekik is kellene egy kápolnát építeni... Buzgalom, szép óhaj, de az már nem valósult meg.

A henészi hívek a kápolnát berendezték: kehely, miseruhák, tabernákulum, keresztút és egyéb kellékek. A padokat Horváth László henészi asztalos készítette. A kápolna épülete 11.000.000 Ft-ba került. A hívek most is magukénak érzik és kezelik. – Ugyanebben az évben restauráltuk a régi kápolnát, s előtte a két szobrot. A régi kápolnát nem használtuk, az állaga romlott és 2012-ben Pfeiffer Béla teljes egészében felújította.

Ezredforduló

Említést érdemel az 1999. esztendő VÉGE. Mivel ezt az évet a kétezredik év utolsó évének tekintették sokan, ezért elterjedt a világvége hangulat: sötétség, katasztrófa, pusztulás. Számos

ember, okosok, sajtóforrások találgattak, jövendöltek, félelmet keltettek, aggodalmaskodtak az ezred fordulója és következménye miatt. Ez nemcsak a mi plébániánkon volt tapasztalható, hanem – hogy ne túlozzak – az egész világon is. (Pl. a számítógépek használhatatlanok lesznek). Nagyjából olyasmi ismétlődött meg, mint ami az első ezred fordulóján történt: a világ vége hangulat. Az a mondás terjedt el ugyanis, hogy a bibliában benne van: ezer betelik, ezrek nem telnek be. Ilyen mondat sehol nincs a szentírásban! Mivel itt 2000-ről volt szó, ami több mint az 1000, ezért sokan erre számítottak. Sötétség lesz (gyertyákat vásároltak), hideg lesz (fűtőanyagot biztosítottak), éhinség lesz (élelmiszert halmoztak fel), a modern technika használhatatlan lesz, (a számítógépek meg fognak bolondulni). Szerencsére a papság azt hirdette, nyugtatta meg a népet, amit Jézus mondott: „Nem tudjátok sem a napot sem az órát, hogy mikor jön el az Emberfia”, akkor lesz a világ vége. A 2000. év eljött, megnyugvást hozott, a világvégi hangulat eltűnt, a számítógépek működtek, az emberek normalizálódtak. Az aggodalom feleslegesnek bizonyult. Még egy kicsit várni kell arra!

Káplán kérés, teljesítés, ifjúság nevelés

Már 1989. óta a hívek kívánsága volt, hogy legyen káplán a plébánián, mivel előtte is volt rendszeresen. Nos, a népnek ezt az óhaját elégítette ki a püspök 2001. szeptember 1-től, amikor Neumayer Zoltán káplán urat helyezte ide a plébános és a hívek meglegedésére. Ő Kiskanizsáról származott, ahol én 6 évig voltam káplán. Őt magát nem ismertem, de az egyik bátyját hittanra tanítottam. Így a Zoli a saját kérésemre került ide.

Ami a káplánt illeti, a hívek igénye annyiban is találkozott az én tervemmel, hogy az ifjúság, a gyerekek szelídítését, a hitéletbe bevezetését, a minisztránsokkal való foglalkozást egy fiatal káplán hatékonyabban tudja megvalósítani, mint az öreg

pap. (Akkor én 62 éves voltam már). Tudtam, hogy ő ért az énekléshez, így ezzel az eszközzel próbálhatja őket idecsalogatni. Nem ment a dolog. Próbálkoztunk diákmiséekkel. Sőt a minisztránsok száma is visszaesett. A három vasárnapi mise egyike lett volna a diákmise: reggel 8 óra. Nem volt sikeres, a gyerek még nem ébred fel, korán van, még alszik. Aztán d.u. 4 órára tettük a mise kezdési időpontját. Egyszer-kétszer el is jött valami 40 gyerek, aztán ez is elmaradt. Több volt a felnőtt. No nem a szülők, hanem mások. Aztán az esti misével kísérleteztünk megvalósítani a diákmiséket, de itt is inkább felnőttek voltak jelen, a gyerekek elmaradtak, hiába ébredtek fel estére kelve... Így a próbálkozások ezen a téren abbamaradtak. Kirándulásokat szerveztek a káplánok. Egy-két eset valahogy összejött, de tartós gyakorlat nem alakult ki. A kolostor épületébe szervezett összejövetelekre is nagyon kevés gyereket sikerült összehozni. Ezek közül néhány nagyobb fiatal maradt meg. Nemcsak a minisztránsok, hanem a hittanra járó gyerekek száma sem szaporodott a káplánok lelkipásztori tevékenysége nyomán. Nekem kevesebb lett a munkám: mise, temetés, hittanóra és a filiákba járás. Egyébként minden vasárnap felváltva mentünk Ötvöskőnyiba, Kivadárra, Henészbe és Bodvicára. Az itthoni miséket is váltakozva végeztük, egyenrangúan.

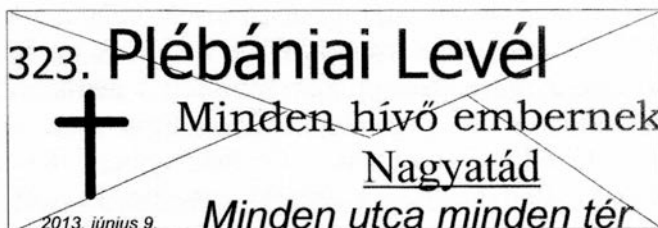
A káplánok a kolostorban laktak. Reggeli, vacsora a saját asztaluknál történt úgy, hogy a házvezetőnőmnél **megrendelték** az aznapi „menüt”, amit ő megvásárolt a boltban (felvágottak, konzervek, sajtok, kenőfélék, zsemle, kiflik, (sohasem kenyér!), stb.) Ők maguk készítették el, a lakásukon volt teljes konyhai felszerelés. Csak az ebédet ették a plébánia épületében. A fizetések az elvégzett munka szerint történtek (stipendium, stóla, havi fix). Megelégedés?...

Szerettem volna, ha a Mikulás-ünnepeket, a karácsonyi misztériumjátékokat ők szervezik, készítik, tanítják be és

adatják elő. Talán egyszer valósult meg ez az elképzelésem... Máskor rám maradt. Igyekeztem az ellentétes véleményeket veszekedés nélkül megoldani. Nikovitz Antal 6 hónapig – így szólt a püspöki ukáz, Neumayer Zoltán 2,5 évig, Bálint Gábor 4,5 évig volt itt. Utolsóként, tényleg „utolsóként” került ide Váron István és – mivel neki csak „Nagyvárosra” volt papi hivatása, – egy hónap múlva elment, mert velem nem lehet kibírni. Júliusban szentelték, augusztus 1-jén jött és elment szeptember 8-án. Ő „nekije” CSAK volt bőséges lelkipásztori tapasztalata!

A káplánok idejében visszakerült Nagyatádkhoz Ötvöskónyi és Tarany is. Az ő elmenetelükkel Taranyt lekapcsolták rólam, káplánt többé nem kaptam, hiszen azóta „fiatalabb” lettem.

A plébániai levél

1990. karácsonyán indult el, mely elsősorban a hívek által mondandó miséket közölte előre 3 hétre, néhány, a közeljövőben bekövetkező eseményre hívta fel a figyelmet, annak fontosságát jelezte, fontos ünnepek és vallási cselekményeket előre közölt (gyóntatás, hamvazás, lelkigyakorlat, körmenet, stb.) egy A/4-es oldalon. (Mindig ennyi volt a terjedelme! Egészen a megszűnéséig.) A címoldalon rendszerint egy-egy ünnep jelentőségét, egyházi év igazi értelmezését elemezte, aktuális politikai eseményre is utalt, általános erkölcsi eligazítást adott emberi magatartásformákra. Ezt a címoldal mutatta be. Nem hiányzott

a témával kapcsolatos szemléltetés sem: rendszerint egy rajz, néha fénykép. Mindig volt bölcs emberektől vett bölcsességek idézete, költőktől kölcsönzött vers-részlet, de sohasem maradt el egy vagy két vicc idézete. Majdnem mindig kapcsolódott a címdoldal témájához. A nép szívesen elvitte ezeket a lapokat, ingyen volt! Érdekes, a legtöbbször mindig a viccek elolvasásával „kezdtek” a levél olvasását! Az elindulásától a megszűnéséig – az utód idejövételéig – 325 levél íródott. Érdekes, hogy sohasem számolt be sem lelkipásztori eseményekről, kirándulásokról, templomszentelésekről, bérnyújtásokról, sikerekről, hanem mindig csak a jövőbe mutatott!

Betegségek

Általában nem vagyok, nem voltam beteges. Így sem a fejfájás, sem a sok embernél évenként ismétlődő influenza, sem szív vagy egyéb belső szervi baj, sem vérkeringési probléma eddigi életemben nem tett próbára. Ennek ellenére a JÓ ISTEN megtalálta azokat a pontokat, melyek a testi megpróbáltatások sokaságát zúdították rám. Nem állandóan, hanem szakaszosan. Már Pápateszéren komoly műtétnek kellett alávetni magamat. A térdemben porctörés (futball okozta) miatt meniszkusz műtétnek vettem alá magam, amit Budapesten az ORFI-ban végeztek el, de ebből szerencsésen kikeveredtem. Nyoma és érzékenysége egész életemre megmaradt. Már ott gerinc problémáim jelentkeztek, gerincsérv (csak a gerinces embernek lehet ilyen „betegsége”...), amit az elején nem annak gondoltam, némely orvos sem! Később akadt helyes diagnózis. Aki ilyenben részesült, annak nem kell mondani, hogy mi ez! Ez a bántalom – sok kezelés, gyógyítgatás ellenére – elkísért Nagyatádra. Sokféle gyógymód, gyógyszer, kemény deszka, fürdés, masszírozás, elektromos kezelés után mégis gerinc műtétre került sor, amit Szegeden végeztek el. Ebből

szerencsésen gyógyultan kerültem ki. Közben sokat kellett szenvedni, sok fájdalmat elviselni, óvatos mozgást végezni, bizonyos fizikai tevékenységtől tartózkodni. 2 évig simán meg voltam, de aztán egy rossz mozdulat következtében kiújult a fájdalom. Újból Szegedre kerültem vele, ahol a második műtetre nem került sor, mert a professzor úr, Dr. Bodosi Mihály nem tartotta fontosnak. Helyette gyógyszert és fürdést (Hévíz), helyi fürdőt és biciklizést ajánlott. Ez segített is. Azóta lényegében rendben vagyok, de időközönként visszatér a nyavaja rövidebb-hosszabb időre. A bodvicai templom építése idején mindkét lábam annyira megsérült, hogy komoly kezelésre kellett járnom. Elestem, boka, később térsérülést szenvedtem. E két „esemény” között még egy tüdőembólia is gazdagított. Szó szoros értelmében élet-halál között lebegtem akkor is, ha az ágyat kellett nyomnom. Az itteni kórházba szállítottak, azonnal orvosi kezelésben részesültem (Herrék) és szigorú előírás szerint mozdulatlanul kellett feködni ágyamra. De amikor éjnek idején ki kellett mennem, a folyosón találkoztam az orvossal, ő azt hitte, hogy a szellemem közlekedik ott... Túléltem.

Továbbá – és ezt a környezetemnek gyakran mondtam – a lábaimban hol ízületekből adódóan, a gerincből kisugárzóan, hol a visszerek időközönkénti gyulladásából állandó fájdalmaim vannak. Közvetlen a nyugdíjba vonulás előtt – hogy valami „új” is legyen – a lábamon kalapácsujj műtétet kellett végezni, amire már „nyugdíjas” koromban került sor. Ezzel is sokat szenvedtem. A műtét nem sikerült, másodszorra sem, de sikerült olyan állapotot teremteni nagyon sok (3 és fél havi) szenvedés után, hogy már cipőben is tudok járni, de futóversenyen nem tudnék győzni...

Több éven át, különféle módon megnyilvánuló betegségemben az volt a jó, hogy sohasem szégyenültem meg. Az orvosok, a kórházak velem szemben nagyon is elfogadható módon bántak,

hála érte nekik! A hívek az elején együttérzők voltak és segítettek. A környékbeli papok is helyettesítettek, de nem szívesen. 70 évem elmúltával már olyan is elhangzott, hogy miért nem megyek nyugdíjba...?

A betegségem idején a lehető legkevesebbszer kértem segítséget. A legtöbbször komoly kínok között is végeztem teendőimet. Volt, hogy valaki megjegyezte, hogy az a halott, akit éppen temetek, jobban néz ki mint én...

A leírt eseteket mindig úgy fogtam fel, mint az Istennek a munkáimba való beleegyezését, amit ilyen módon jutalmazott.

A hitélet

Ezt a témát a korábbi oldalakon érintőlegesen, utalással vagy kifejezett adatközléssel, némely részletében említettem. Mivel a papi tevékenység fősodrának ezen a területen kell folynia, szükségesnek és hasznosnak látom a 24 év hitéletét – saját tapasztalatom szerint – összefoglalni.

A hitélet állapotára írásbeli anyagokból, évenkénti lelkipásztori beszámolók, anyakönyvek, ünnepi rendezvények, szentségkiszolgáltatások, a dossziék dokumentumai alapján is lehet következtetni. Ezek a források „objektív eredménynek” látszanak. Ide tartozik a betegellátó füzet, a halotti anyakönyvek szentséggel ellátott, el nem látott rovatának megtekintése is. Valami hitéletet fejezhet ki a templomépítés, tatarozás (mégis **hívő** emberek adják hozzá a pénzt), vallási tárgyak létesítése, beszerzése (szobrok, keresztúti stációk, miseruhák, stb.). Ezek is „objektív” (látható, fényképezhető, megfogható) dolgok. Ezek valóban a hitélet **objektív** eredményei?

Mérhetőnek látszik a hittanra járó gyerek száma, a misén résztvevő hívek sokasága vagy hiánya, a hittanversenyeken sikeresen szereplő, csaknem mindig győztes gyerekek valódisága (nem egyszer, sok éven át). Ezek igazolnák a való

HITÉLETET? Azt az eredményt, amit majd az egyéni élet végén (halál) és az emberiség életének végén (utolsó ítélet) a legfőbb zsüri fog életnek, Isten által elképzelt, megparancsolt életnek, az emberi magatartással megvalósított vagy elrontott életnek ítélni?

A számok, a fényképek, esetleg film- vagy videó felvételek egyáltalán nem tartalmazzák azokat az erőfeszítéseket, amik a képeken, számokban szereplő személyeket erre a hitéleti pozícióba segítették, nem rögzíti, nem említi a szülők, nagyszülők, lelkipásztorok erőfeszítéseit, melyek által a fent említett, dokumentálható eredmények megvalósulhattak különböző személyek életében. A segítő személyek munkája, erőfeszítése, imája, beszéde és példája bizony nem volt könnyű, nem ment nyekergés, visszautasítás, ellenkezés, veszekedés nélkül. Nagyon sokszor kellett kínlódnia, erőt, fáradságot, szigort és szeretetet alkalmazni, áldozatot meghozni, hogy az „eredmény” bizonyos személyeknél objektív legyen.

Ezen azokat a szülői, nagyszülői, lelkipásztori kéréseket, figyelmeztetéseket értem, amivel a fiatalokat rábeszélik a szentségi házasság megkötésére, megszületett gyermekeik megkeresztelésére, esetleg megfelelő keresztszülő kiválasztására, megszerzésére, a gyermekek templomba járására, hittanra járására, elsőáldozási, bérmentési beiratkozására. Mennyi, de mennyi vitát, családi veszekedést váltott ki a családtagok között ezeknek a gyermekeknek Isten és az Egyház törvényei szerinti életútra való beállítása!

A nagyszülők részéről sokszor fordult elő, hogy misét mondtak arra a szándékra, hogy felnőtt gyermekeik megtérjenek, az unokákat Isten útjára vezessék, a családban békesség legyen. Ilyenkor nem a megholtakért mondatott a szentmise, hanem a család élő tagjaiért. Ez már pedzi a hitéletet! Kevés, de hatékony esetről is hallottam, amikor

iskolatársak, munkatársak, jó szomszédok és barátok tették meg közbenjárásukat a fent sorolt célok elérésére.

Természetesen, a hitéletre vezetés oroszlánrészét a lelkipásztor feladata megvalósítani. Ezt szolgálják a prédikációk, a hittanórák, gyóntatások, jegyesoktatások, betegellátások. De ezekben a tevékenységekben csak általánosságban történik a vezetés. Nagyon sok kiegészítő eszközt is kell igénybe venni: közös kirándulások, játékok, a gyerekekkel, vetélkedőket, különböző ájtatosságokat a felnőttekkel, különféle egyesületek létrehozását, működtetését, sokféle imádságot (13-ai szentségimádás, zarándoklat, szentségimádás, keresztút, rózsafüzér). Még ez is csak általánosság kategóriájába tartozik, de már kisebb csoportokban érvényesül és jobban személyre szabott. Az igazi – a személyes megszólítás – lenne, az egyéni elbeszélgetés, meggyőzés és az isteni értékeknek az egyén életében való felhasználhatósága. A leghatékonyabb egyéni elbeszélgetés és annak hatékonysága, az örök életre eljutás lehetősége a betegellátásnál, a súlyos betegnél érvényesül a legjobban. Sok éves papi életem tapasztalata ezt bátran kimondatja velem.

A legtöbb embernek nincs tudomása arról, hogy mennyi munka, áldozat, megalázkodás volt szükséges a hittanórák megszerzéséhez, a tanítókkal való tárgyaláshoz, alkalmazkodáshoz, az egyéni érdekek, kényelem, előny lemondásához. Ehhez hozzájárult sokszor a szülőkkal való hadakozás, amikor a gyerek „nem akar” hittanra járni, mert mások, az osztálytársak sem járnak. Magával a gyermeki gyarlósággal is sokat kellett küszködni.

Vannak objektív tényezők, melyek „makacsok”: kevés a család, kevés a gyerek, kevés a közösségi akarat, fellép valami ellenáramlat, akadály a technika (TV, számítógép) ellentétes műsorai témában és időben (mise alatt!). S az ember mindig a

kisebb ellenállás irányába mozdul el. Nagyon sokszor a politikai helyzet is beleszólt a hitélet alakulásába, amikor kedvezőtlen volt a „széljárás”. Nem volt előnyös vallásosnak lenni. Ilyenkor a hit profi hirdetői, a papok az előbb felsoroltakkal (tanítók, tv, ellentétes programok) nem indulhattak azonos startvonalról, és több volt benne az akadály, mint a másik futók pályáján. – Jézus mondja: „Megverem a pásztort és elszélednek a nyáj juhai”. Ez a papokra értelmezve azt jelenti, hogy lehetetlenné teszem őket, személyüket, rossz híriket költöm, olyan törvényeket hozok, hogy a nyáj közelébe sem férhetnek, vagy az eszközöket tiltom el, amivel a nyájat könnyebben vezetnék a végső cél felé.

Nos ezek az objektív tények bizony ugyancsak makacsok voltak és akadályként állandóan a „futópályán” tanyáztak. A hitélet megvalósításához ezeken is túl kellett jutni. Nagyon sok „meccs” volt, nagyon sok küzdelem, amit minden oldalról meg kellett vívni.

Külön fejezetet érdemelne azon küzdelmek leírása, melyek gyökerei az egyes ember múltjába nyúlnak vissza. Itt a felnőtt fiatalok elmaradt keresztelésére, bérálására, szentségi házasságára, a szülőknek gyermekeik vallásos nevelésének elmulasztására gondolok, melyek akkor jöttek elő, amikor ilyen ember keresztszülő, bérmaszülő, netán házassági tanú akar lenni. Ezekben az esetekben hiányzott a keresztyén felnőtté válás szentsége, a bérálás, több esetben – de sokszor! – a szentségi házasság. Ezeket pótolni kellett. Ha az illetők erre hajlandók voltak, akkor jött létre a 3 hónapig tartó, u. n. felnőtt fiatalok bérálási előkészítő oktatása, melyet 24 éven át, ismétlődő 3 hónapos ciklusokban, egyfolytában tartottam. Ez a plébánia irodájában, több személlyel való foglalkozás keretében zajlott le. Fáradtság volt ez nekik, és nekem is. Ezek a fiatalok rendszerint már gyerekekkel, valamilyen házasságféle kapcsolattal rendelkeztek, munkahelyeken dolgoztak, néha

idegenben laktak. Ezeket is össze kellett hangolni. Ennek végén jöhettek: a keresztelés, bérálás, esküvő. Ha viszont ezeket a feltételeket nem voltak hajlandók teljesíteni, akkor bizony elmaradtak az esküvők, keresztelesek, bérálások, vagy – elmentek más papokhoz, akik semmi feltételt nem követeltek meg tőlük, legfeljebb bizonyos összeg lefizetését. Tipikus farizeusi megoldás, amit Jézus határozottan elítélt. „Ti olyanok vagytok, mint a meszelt sírok, kívülről szép fehérnek látszotok, de belül tele vagytok a holtak csontjaival.” – Csak a külsőségre adunk! – Nagyon sok keserőséget kellett ezek miatt lenyelni. A püspök is besegített ebbe...

Az így visszautasított emberek, fiatalok, családok örök ellenségemmé lettek. „Akkor elmegyünk a püspökhöz, elvisszük más plébániára a gyereket” – mondatok de sokszor elhangzottak! – és befogadásra, meghallgatásra találtak. Elképzelhető ez a keserűség. És ez hitélet?

Építkezések, tatarozások, adminisztrációk, költségek

Akik már építkeztek életükben, épületeket újíttak fel, nagyon jól tudják, hogy az ilyen munkálatok nemcsak abból állnak, hogy jön az iparos vagy a művész és simán dolgozik, hanem előtte számos tevékenység előzi meg a munkákat: megbeszélés, engedélyezés, anyagbeszerzés és pénz biztosítása, stb. Az egyházi épületeknél az egyházközség képviselőtestületének egyetértése, az egyházmegyei hatóság hozzájárulása, a műemlékvédelem engedélye (nagyon körülményes, mert ők igazán fontosak!) és – mindenek fölött a PÉNZ. Szem előtt kell tartani Jézus példabeszédét az építőről: „Aki tornyot akar építeni, előbb leül és kiszámítja a költségeket, hogy van-e miből elkészítse? Ha ugyanis alapot vetett és nem tudja befejezni, aki csak látja, gúnyolja: ez az ember építeni kezdett, de nem tudta befejezni.” (Lk. 14, 26-30). S nem árt, ha Isten segítségét is kérjük...

Nos, itt is ebben a cipőben kellett járni, hogy új templom és megújult emlékmű legyen.

Az eddig elmondottakban már többször volt olvasható különböző építkezésekről, felújításokról, beszerzésekről, de most szükségét látom a háttérben zajló munka, kínlódás, erőfeszítés és háttérzaj ismertetését.

A munkálatokat minden esetben a szükségszerűség és az emberek igénye indokolta meg. Ez kellő megbeszélést igényelt. A felújításokat a romos állapotok és az állagmegóvás kényszerítette ki. Az új kápolnákat a hívek követelése, pl. Bodvicán először az ottaniakkal értettünk szót, aztán az önkormányzat is rábólintott, a képviselő testület sem ellenkezett, a többi nagyatádi hívő is segítségét ajánlotta fel. Aztán a kivitelező, mérnöki munka, mely Domonkos Béla nevéhez fűződik, költségvetés, engedélyek. A hely biztosítása, anyagi háttér szavatossága következett. Majd a hely és időpontok kijelölése (-tól -ig), ez is fontos! Az is kell, hogy mindez a nép beleegyezésével történjen, mert a legfontosabb feltételt – a pénzt – ők biztosítják.

Az idejövetelemkor a templom külső tatarozásának félben levő állapota mindjárt az építő KTSZ-szel való alkudozással kezdődött. A plébánia az addig elvégzett munkákért tartozott. Halasztást kértem, kaptam. 650.000-ról 450.000-re lealkudtam a fizetendőket. A templom belső festésének Závory tanár úrral – régi ismeretség alapján – könnyebb volt a megegyezés, csapatának ellátása, szállásolása, étkeztetése, időben való teljesítése. Az új templomok építését a Bagó-cég végezte, de ehhez más vállalkozók költségvetése is szükséges. A munkát elvégezték – Bodvica, Henész – elég gyorsan, meghatározott időre, de a minőségét az időjárás és kisebb-nagyobb hanyagság következtében, mondjuk tesztelésével, gyengének lehet nevezni. A későbbi tatarozásoknál a kolostor külső és belső

munkálatai időben és részleteiben máskor kerültek sorra. Mivel a templom és a kolostor műemlék, a munkálatokat csak a műemlékesek által elfogadott, regisztrált mérnök tervei alapján lehetett elkezdni. Ez is sokat késett és költséges volt. A mérnöki költség egyik esetben 250.000 Ft, a másik esetben 650.000 Ft-ot jelentett.

Pénzforrásként elsősorban a hívek által befizetett egyházi adót, a misék alatt összegyűjtött perselypénzt, egyes személyek adományait lehet megnevezni. Aztán a püspökség is hozzájárul szerény összeggel (nem nagyon erőltették meg magukat, mert úgy gondolkodtak, hogy „Atádon úgyis sok pénz van”). A helyi önkormányzat évenként rendszeresen kisebb, de az építkezéseknél nagyobb összeggel járult hozzá. Az állami pályázatok is segítettek a számlákat rendezni. Igaz, hogy ez mindig utólag rendeződött el. Nem kis összeget jelentett a külföldi segély szervezetek adománya: Kirche is Not, és a Renovabis, mindkettő német, és a svájci Interlaken plébánia is besegített. A németek a munkák befejezése után személyesen eljöttek és ellenőrizték, hogy hová ment el a pénzük. Megnyugvással távoztak.

Fontosnak tartom megjegyezni, hogy a sok éven át tartó, összes építkezés, tatarozás, beszerzés, újbóli átalakítás költségeire sohasem tettem ki a templomban az ADAKOZZANAK A TEMPLOM JAVÁRA feliratú perselyt. SOHASEM! Mégis mindig volt elég pénz az egyes munkafolyamatok végén azok anyagi rendezésére. Sohasem maradtam adós. Minden év végén az egyházközség pénztára – 24 éven keresztül ennyi kiadás mellett – sohasem volt mínusz előjelű.

A kápolnákat (kórházi, bodvicai, henészi) nemcsak felépíteni kellett, hanem berendezni oltárokkal, padokkal, tabernákulummal, miseruhákkal, kelyhekkal, könyvekkel, keresztutakkal, szobrokkal, képekkel, szőnyegekkel és még sok

más „aprósággal” ellátni. Ezeket a hívek külön adományként egyénileg, vagy csoportosan szerezték be, illetve fizették ki.

Mivel ezek az építkezések nemcsak látványosak, hanem költségesek is voltak, másoknak a figyelmét is felkeltette, ezért ilyen mondatok fogalmazódtak meg a papok részéről: Honnan veszed a pénzt? Nagyon könnyű volt rá a válasz: Tudjátok, hogy a plébánia épület mellett van az OTP Bank. Össze van építve. Én alagutat ástam oda és onnan szerzem a pénzt. Közeli pénzforrás!... Másoknak nem ajánlom.

A bodvicai templom előkészületei munkáiról, sőt a befejezéséről is már volt szó más „ügy” kapcsán. A telek, melyen a templom épült két tulajdonosé volt, rajta egy rozszant házikó és régi istálló. A telek megvásárlása 300.000 Ft-ot jelentett, melynek felét az egyik tulajdonos, Rezsonya Pál és neje ingyen odaadta, a másikat ki kellett fizetni. A templom tervrajzát Domonkos Béla kaposvári mérnök készítette, a kivitelező a Bagó-cég lett, mely 25.000.000 Ft-os költségvetést készített. A többi mellett ezt fogadtuk el. A munka elkezdése 1997. februárjában indult és – az fentebb leírt „pofon-ügy” miatt – bizonytalan ideig a munkák is bizonytalankodtak. A stabilizálódás után roham munkában haladt és 1998. október 9-én Dr. Paskai László bíboros úr felszentelte. Hogy miért éppen ő, Magyarország legfőbb papja? És nem a mi megyés püspökünk? Ennek a következő a magyarázata: A szegedi szemináriumban egy évig filozófia tanárom és prefektusom volt. Ő gimnazista korában 1944. végétől 1945. elejéig testvérével együtt itt, a ferences rendházban tartózkodott, érthető okok miatt, aztán ő is ferences lett. Egy kis hála és törlesztés volt a részéről éppen itt egy templomszentelést, egy főpapi munkát végezni. Szívesen tett eleget ennek a felkérésnek. Az ünnep nagyon jó sikerült, amit rengeteg fénykép és emlék dokumentál.

Eredmények, sikerek, elismerések, „örömök”

Ilyenek is voltak? Igen, voltak.

Az ember életének útján nemcsak gaz és tövis terem, hanem virág is, ahogy Arany János írja az Epilógus c. versében: „Az életúton itt-ott egy kis virág nekem nyitott.” Volt virág is.

A normális ember örül a jó munkája gyümölcsének. Ebből is juttatott nekem mindnyájunk URA, az Isten. Nagyon sokszor volt elsőáldozás, bérálás. Ezek előkészületei rendszerint csendben történtek, sok kínlódással, megértéssel, fáradsággal, sokszor szülőkkel való hadakozással. No de ... amikor a szép ünnepség lezajlott, általában mindenki meglepedésére, jöhetett az öröm... jött? Néha igen, néha az előzmények árnyékot vetítettek a fényes ünnepekre. Hasonló élmények kísérték a Mikulás-ünnepeket, karácsonyi misztérium-játékok lebonyolítását. Bármennyire szépek, felemelőek voltak, – ami kellett, hogy örömet jelentsenek – de nem tudtam teljesen elfelejteni az ünneplés közben sem, hogy keserves kínok közt született az eredmény. (Állítólag az anya elfelejti a gyerekszülés közben átélt fájdalmakat. Lehet.) Sokan nem fogadták el a szerepeket, hiányoztak a próbákról, látszott, hogy csak a szülői kényszer hatására teszik. Ezeket tudtam.

Hála Istennek, többször volt a 24 év alatt templomszentelés, valamilyen épület felújításának sok hívő, pap, püspök, világi méltóságok jelenlétében történő megünneplése. Ezek – mivel kézzel fogható, fényképezhető eredmények voltak, látványosak is, hasznosak is, elismerést érdemlőek is. Ilyenek voltak: a kórházi kápolna miséző helyé való teljes átalakítása, a bodvicai templom építése, a henészi kápolna megvalósítása, az ötvöskónyi templomtorony építése, a kolostor és a templom többszöri restaurálása. Valóban szép eredmény! A hívek részéről ujjongó elismerés nem nagyon hangzott el ezek láttán. Ők is talán az ezt megelőző áldozatokat látták? Lehet. De az

állami szervek részéről ezek a teljesítmények nem maradtak figyelmen kívüliek.

Az egyik – valóban meglepetésként ért – a Somogy Megye Polgáraiért kitüntetés, melynek átvételére Kadarkúton került sor 2005. január 6-án nagy számú közönség és állami méltóság jelenlétében. (Ennek a kitüntetésnek háttérében Dr. Gyenesei István megyei elnököt kell felismerni, mások is segítettek bele...)

A nagyatádi Önkormányzat sem marad el teljesítményem méltatásától, amikor 2011. április 20-án Nagyatád Városért kitüntetésben részesített.

De korábban is kaptam már elismerést és kitüntetést a városban végzett teljesítményemért. A Nagyatádi Egyházközség az itteni 10 éves munkámért elismerő oklevélben fejezte ki köszönetét.

A püspökségről, nem a lelkipásztori tevékenységemért, hanem a püspöki bíróságon végzett 10 éves munkámért kaptam oklevelet. Egyébként aranyismerem és nyugdíjba vonulásom alkalmából **nem érdemeltem tőlük** semmi elismerést. Nagyon rosszul esett, 50-51 éves papi szolgálat után...

Viszont kárpótolt engem a Đjakovói püspök úr aranyismerem alkalmából, amikor Zlatko Rajčevac sotini plébánossal ajándékokat, elismerő oklevelet és plakettet küldött nekem egy felemelő levél kíséretében. Hálás szavakkal fejezte ki köszönetét a szerb-horvát háború alatt itt tartózkodó horvát menekültek iránt tanúsított tevékenységemért, valamint Zlatko Rajčevac plébános úr befogadásáért.

Különösen jól esett a volt híveimtől, a pápateszériektől a köszönet és elismerés – a sok ajándék mellett – aranyismerem alkalmából, amikor Pápateszér díszpolgára címet ajándékozták nekem, amit eme mise alkalmával Szalczér György polgármester nyújtott át. Aranyismerem alkalmából a Nagyatádi Plébánia hívei is rengeteg ajándékkal és köszönő oklevéllel tették ünnepélyesség jubileumomat, megemlítve azt is, hogy

emberemlékezet óta nem volt még Nagyatádon működő aktív plébános aranymiséje.

A kerület papsága is jelen volt, teljesítve a protokollt, ajándékot is kaptam tőlük 2012. június 17-én.

Ezek a földi elismerések okot adnak az öröme. Látvány produkcióért látvány érdemek! De én pap vagyok, arra küldtettem, hogy a magam üdvözítése mellett mások örök üdvösségét is segítsem. Hogy ez mennyire sikerült? – Hát erre nincs visszajelzés. Ha egy kőműves felépít egy házat, látja munkájának eredményét. Ott áll a ház, lehet benne lakni. Ha egy villanszerelő egy lakás villamosítását megvalósítja, bekapcsolják az áramot, lesz világosság, működnek az elektromos gépek, hírközlő készülékek. Látja az eredményt. Ha egy orvos tüsténkedik bármelyik betegnél, az eredmény vagy halál vagy gyógyulás. Látható a munkájának az eredménye. Ha egy pap szentségeket kiszolgált, prédikál, tanít, gyóntat, imádkozik, böjtöl, halálos beteget elkészít a túlvilágra – nos akkor kap valami visszajelzést, hogy milyen tiszta a lelke, az illetőnek, mennyire tölti be a megszentelő kegyelem a lelkét, s túlvilágról jelzik-e, hogy a lélek üdvözült vagy elkárhozott? Látható ez az eredmény? Nem.

Ebből a szóból indultam ki: **eredmény**. Részesül-e a pap itt a földön olyan élményben, mint a kőműves vagy akár az orvos, amelyből megállapíthatná, hogy munkájának mi az eredménye? Tudhatjuk-e most még itt a földön, hogy az a sok ezer ember, aki már a mi földi életünkben előttünk elköltözött a másvilágra, a mennyországban van-e, vagy a pokolban? Ez lenne az **igazi eredmény**, ha a mennyország lenne a válasz. Ezért a papi munkának, a pap igazi munkájának a minősítését legjobban Szent Pál apostol fogalmazza meg, igaz, hogy egy hasonlattal, de az igazságot elég jól kifejezi az 1.Kor.3,10-14-ben: „Mint gondos építőmester, Isten nekem adott kegyelmével alapot

vetettem, de más épít rá. Ügyeljen azonban mindenki, hogyan épít rá. A lerakott alapon kívül, amely Jézus Krisztus, mást senki sem rakhat. Azt pedig, hogy erre az alapra aranyból, ezüsből, drágakövekből, fából, szénából vagy szalmából épít, kinek-kinek a munkája fogja megmutatni. Az Úr napja ugyanis nyilvánvalóvá teszi, mivel tűzzel jön el, s a tűz bizonyítja, kinek mit ér a munkája. Akinek építménye megmarad, az jutalomban részesül. De akinek a műve elhamvad, az kárt vall.”

Talán jobban érthető egy sorozatfilm címe szerinti meghatározás: „Az igazság odaát van”.

A lelkipásztori láthatatlan munkák

Amikor egy plébánián valami látható alkotás jön létre: templom, nagyarányú tatarozás, harang vagy orgona beszerzés, akkor ezeket a dolgokat megáldják, ünnepséget rendeznek és a sajtó is megjelenik. Az érdeklődés az ő részükről: ki alkotta, mikor készült el, mennyibe került, milyen öröm ez a híveknek, és ehhez hasonló kérdések hangzanak el. Mintha a papi tevékenység csak ilyen, anyagi természetű dolgokban merülne ki. Valójában a pap tevékenységét Jézus határozza meg: „Menjete el az egész világra, **hirdessétek az evangéliumot**, tegyete **tanúságot** rólam Jeruzsálemtől kezdve a föld végső határáig. **Kereszteljétek** meg az embereket és **tanítsátok** őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek!” (Mt. 28, 19-20, Mk. 16, 15. Ap. Csel. 1,8.) A kiemelt szavak a tulajdonképpeni **papi feladatok**. Ebben a tevékenységben kellene mindegyikünknek a tökéletest, a maximumot teljesíteni. – Igen, de vannak akadályok, amikről fentebb sokat írtam. Ezt az apostolok is megtapasztalták, amikor bizonyos ördögöt nem tudtak kiűzni egy emberből. Jézus megtette. Akkor ők azt kérdezték: „Mi miért nem tudtuk megtenni?” Jézus a hitük

gyengeségét említette és ezt tette hozzá: „Ez a fajzat csak böjttel és imádsággal üldözhető ki.” (Mt. 17, 21.)

Az emberek előtt ez a papi tevékenység nem látványos, nem veszik észre, amire a sajtó nem kérdez rá, amit nem közvetítenek a médiumok, pedig ez a LÉNYEG!

Nos, a lényeg az imádságos lelkület, mely nem feltétlenül a templomban térden állva mutatkozik meg, ahogy Jézus jellemzi a farizeusokat: „Az utcán imádkoznak, hogy lássák őket az emberek... megkapták jutalmukat.” (Mt. 6.5-6) Az is imádság, amikor látok szép fiatalokat erő és szépség teljében és összekötöm a látványt azzal a gondolattal: Istenem, de szépet alkottál ezekben! Ezeket a tulajdonságokat, amikkel ezek rendelkeznek, nem lehetne a te dicsőségedre értékesíteniök, vajon gondolnak-e rád, aki ezt nekik adtad? – Sokszor jelenik meg tudósítás tanulmányi versenyekről, ahol némelyek országos, nemzetközi sikereket értek el. Az imádságos lelkület a mindentudás forrásával köti össze ezeket a képességeket, amikkel ők nyertek, vajon mennyi köszönet fogalmazódik meg bennük? Az iránt, akitől ilyen eredmények elérésére kapták meg a tudásukat?

Fizikai munkát vagy szellemi erőfeszítéseket végző emberek, akiknek tevékenysége sokak számára hasznos (utat, házat építenek, tanítanak, gyógyítanak, törött lábat rögzítenek, évtizedeken át kísérleteznek, hogy gyógyszert készítsenek, az anyagot felismerjék, hogy azt az ember hasznosan értékesíthesse (olaj, szén, atom). Minden elismerést megérdemelnek ezek az emberek, ezek az alkotások! Az imádság, az Istennel való beszélgetés ezt mondja: Uram, ezek a te munkádat folytatják, azt a parancsodat teljesítik, mely így hangzik: „Hajtsátok uralmatok alá a földet!” (Gen.)

Ha az Istennel élő kapcsolatban levő pap lát egy édesanyát, aki a parkban babakocsiban tolja gyermekét, de a másik kettő körülötte ugrándozik, virágot, faleveleket, vadgesztenyét,

fenyőtobozt keres, akiket az apjuk vigyázó szeme kísér, hogy bajuk ne legyen, akkor így kerül a pap közvetítése Isten felé az imádságban: Uram, ezek az emberek közel lehetnek hozzád, hiszen azt a parancsodat teljesítik: „Sokasodjatok és szaporodjatok, töltsétek be a földet!” (Gen.) Egy leélt szülői, munkás, szerzetesi, papi élet vége felé közeledve lehet már számadást végezni. A számadás bevételt és kiadást tartalmaz. Az ember életben vannak jó és rossz cselekedetek, beszédek, viselkedések, amelyeket ebbe a kategóriába kell belehelyezni. Melyik kerül a „bevétel” és melyik a „kiadás” oszlopba? Mi lesz a végeredmény? Pozitív vagy negatív? Itt aztán lehet párbeszédet folytatni! Itt aztán lehet bocsánatot kérni vagy alázatosan hálát rebegni! Minden egyes „tételt” külön lehet elemezni az ELSZÁMOLTATÓVAL. Ez az igazi imádság!

Böjttel. Minden böjt lényege az, hogy ha van enni és innivalóm, szeretem és alkalmam is van tisztességes szórakozásra, van képességem és tehetségem bizonyos dolgok megtételére, de valami Istennek tetsző, önmagamat fegyelmező és mások javára, hasznára lemondó cél érdekében ezekről lemondok. – A pap nem házasodik, megtartja a böjti előírásokat, nem vesz részt ivászatban, kétes multságokban, nem beszél „csúnyán”, stb. Ezekről lemondva kimeríti a böjt fogalmát és megvalósítja azt. Eszköz az „ördög kiűzésére”. Eléggé láthatatlan, de Jézus tanítása szerint hatékony.

Lelkiyakorlatok

Minden évben a nagyböjtben 3 napos lelkiyakorlat van a templomban. Ilyenkor rendszerint egy idegen atyát hívunk meg a lelkiyakorlat vezetésére. Ő mondja az épületes, a híveket Istenhez vonzó beszédeket, gyóntat és több esetben itt is tartózkodik, ha nagyon távolról érkezett. Néha jómagam is tartottam nálunk 3 napos lelkiyakorlatot. De az összes közül

kiemelkedett a 2004. március 25-28. közötti, a verbiták által vezetett 4 napos lelkigyakorlat. A verbiták, SVD-sek (Societas Verbi Divini = Isteni Ige Társaság) 13-an jöttek, Nagyatádon oly módon szolgáltak, hogy a templomon kívül az iskolákban, kórházban, öregotthonokban, vásárcsarnokban, sőt az utcán is szerepeltek, természetesen a művelődési ház sem maradhatott ki. Mindenütt előadásokat, rövid színi jeleneteket adtak elő, vagy a világ különböző országaiból hozott, az ottani bennszülöttek által készített tárgyakat mutatták meg, ahol a rend tevékenykedett. A 13 ember csaknem 13 nemzet gyermeke volt: magyar, indonéz, indiai, argentin, ukrán, szlovák, lengyel, szerb, ghánai. Őket azoknál a családoknál szállásoltuk el, akik hajlandók voltak közülük 1-2 személyt befogadni és táplálni. Ez a megoldás nagyon sikeres volt az ő számukra is, a befogadó család számára is. Több esetben évek után is kapcsolatban maradtak egymással. A verbiták a templomon kívüli műsoraikkal teljesen új szint hoztak Nagyatádra. Közülük csak hárman voltak felszentelt papok, némelyek csak keveset tudtak magyarul. Később az életútjuk a renden belül magas tisztségekhez vezetett.

Társadalmi helyzet

Már több témával kapcsolatban utalást tettem az ország gazdasági és politikai helyzetére, Mindjárt az elején meg kell jegyezni, hogy a kommunista érában létezett egy 22-esnek nevezett állami törvény, mely szerint városi plébániát vagy esperesi kinevezést – nem beszélve a magasabb egyházi tisztségekről – csak állami hozzájárulással lehetett elnyerni. Nos, ez a szabály szűnt meg az u. n. rendszerváltoztatással. S ennek köszönhetően vált lehetővé számomra, hogy én – az előző rendszer által nem foveált személy – városi plébániát kaphattam. Nagyatád város volt akkor is. Ennek plébánosává kinevezéshez megszűnt az akadály.

Az első nehézségeket az iskolai hittanórák csoportonkénti és heti 2 órában való megtartásának igénye váltotta ki. Mert az egész egyházmegyében – itt a kaposvárit értem – még 1995-ben is – csak 5 plébánián tartottak a papok egy-egy hittanos csoportnak heti 2 órát. Miért nem elég nekem a heti egy óra? ezt a kérdést nemcsak a tanítók, hanem a püspökségen is feltették. A hittanórákat a püspökség fizette. A kommunizmus idején ez nem volt. A püspökség sem szívesen nyitotta ki a bukszáját... A pénzkérdésen túl az iskolában ez azért volt probléma, mert a heti egy órát valamelyik csoportnak még be tudták suszterolni, de kettőt? Ez mindig vitás volt.

Amikor aztán komoly „fogást” találtak rajtam a „pofon-ügy” kapcsán, szinte visítva ujjongott a baloldal, hogy most aztán megmutatjuk neki! Minden fórumot megmozgattak (sajtót, helyi televíziót, iskola-igazgatókat, önkormányzatot) céljuk – személyem eltávolítása – érdekében. Az ügy végén csápjaikat ugyan behúzták, de érzelmeik, felfogásuk és hozzám való viszonyuk nem változott.

A 24 év alatt az országban több – jobb és baloldali kormány – jött és ment. A jobboldalinak nevezettek szimpátiája, de csak a szimpátiája kedvezett a vallási életnek (hittanórák stabilizálása, anyagi juttatások, pl. tatarozás), de igazi megoldást nem teremtettek. Pl. a hitoktatás legutóbbi megoldása is csak félig-meddig megoldás, úgy is lehet mondani: nesze semmi, fogd meg jól!

Az ország anyagi helyzete – a vallástól függetlenül – az 1990-es években az ország eladósodása miatt nehéz helyzetbe került. Kiútként az állami vagyont privatizálták, amiből arra lehetett volna következtetni, hogy ezáltal a magyar ember anyagi helyzete javulni fog. De nem ez történt. Sok gyár (cukor, textil, konzerv, gép, autó-motor) idegen nemzeti vállalatok kezébe kerültek, hogy ne ezek a gyárak termékeit vegye meg a magyar, hanem idegenből, importból, sokkal drágábban és rendszerint

vacakabb minőségben elkészített termékeket. Az ittenieket bezárták, a munkásokat elküldték, mely intézkedés óriási munkanélküliséget és inflációt hozott. Az igazi érvágás az ország gazdasági életének, a stratégiai ágazatoknak a külföldi cégek kezébe adását jelentette. Így került a magyar víz, gáz, villany, szemétszállítás külföldi tulajdonba, amely cégek a szerződésben kikötötték, hogy a jövedelem 8 %-át az ország minden körülmények között számukra biztosítani fogja. Hogy ezt elérjék, folyton emelték a közüzemi díjakat, minden év januárjában több százalékkal. (Talán a lépegető exkavátor ára nem emelkedett!) A bérek is emelkedtek, de nem a közüzemi díjak, élelmiszerek, benzin, olaj árának mértékében.

Rengeteg gyár – így a nagyatádi gép- és konzervgyár is – megszűnt, de ez országos jelenség volt. A nép elégedetlensége egyre nőtt. Néhányan, akik közel voltak az éppen akkor uralkodó réteghez, azok sok „előnyben” részesedtek. – Meg is indult ellenük számtalan esetben a korrupciós és a vagyon jogtalan felhasználása ügyében indított per. De mindegyik eredménytelen lett. Legfeljebb a perköltséget sózták a vesztesekre. A legtöbb gyanúba fogott személy „ártatlanul” úszta meg.

A nép körében sokszor volt zúgolódás, sokszor volt tüntetés. A nép panaszkodott. Az ország helyzete romlott. Sokan hiteleket vettek föl. Némelyek nagyon sokat. A gazdasági helyzet romlásával a visszafizetés egyre lehetetlenebb lett. Ráadásul akkor, ha valakinek a munkahelye megszűnt. Nem volt jövedelem.

A vallás helyzete, ahogy már korábban említettem, a „széljárásnak” megfelelően ingadozott. A bizonytalan emberekben, akikben még pislákol a hit mécsesének pici lángja, állandóan a kommunista visszarendeződéstől tartott, és ennek megfelelően „két vasat tartottak a tűzben”. Sokan egyáltalán meg sem mozdultak a jó, a vallás irányába. Voltak,

vannak, akik „határozott”, „jellemes”-nek mondott magatartást tanúsítottak, hogy mit szólnak az elvtársak, ha én most vallásos leszek. Komoly réteg nőtt fel a kommunizmus 40 esztendeje alatt, akik soha, semmiféle vallásos nevelést nem kaptak, nem láttak. Ezeket csak itt-ott az isteni kegyelem halvány szikrája világított meg és indított az alagútból a világosság felé. Erről volt szó a felnőtt fiatalok oktatásánál. Kb. 200 fiatalról van szó. A vázolt helyzet összes jellemzőivel együtt nem nagyon kedvezett a vallásunk megerősödésének, mert az emberek előbbre valónak tartják a megélhetés biztosítását, mint a vallás által ígért túlvilági boldogságot. Ezért az utóbbi érdekében kevesen képesek áldozatra, s ha valamit megtesznek, talán a hagyomány kívánalmait teljesítik. Akik viszont a felvázolt helyzetben is hűségesnek, áldozatosaknak bizonyultak, azok száma csekély. Az előbb említett hullámzó helyzet a következőkben biztosan fordulhat jóra, Isten útján járó életformára, ami megmutatkozhat az emberek magatartásában.

Munkatársak

A 24 év folyamán a plébánia életében nemcsak papok (káplánok), hanem sok laikus ember is fontos szerepet töltött be. Ők voltak a háttér, kik nélkül az előtér sem működhet hatékonyan.

Az irodavezető, Somlai Éva kezdettől fogva az irodai feladatokat látta el. Nemcsak a híveket fogadta, hogy az általuk rendelt szentmiséket előjegyezze, kereszteléseket, temetéseket beírja, időpontokat egyeztessen, átvegye az egyházi adót, hanem kellő tudással, türelmével néhány járatlan ember számára helyes eligazítást adjon a vallási kérdésekben. Az emberek nagyon különbözőek. Mindegyik felé megfelelő magatartást kell tanúsítani. Az ellentétes felfogásúakat szelídíteni, a támadásokat kivédeni, a felborzolt idegzetűeket

lecsillapítani. Idegmunka! Ő ráadásul a karitász tevékenységbe sokat besegített. A kolostort alkalmassá tette a vendégek fogadására és a benne zajló ünnepek lebonyolítására (berendezés, takarítás, étel-ital biztosítása, stb.). Éveken át vezette a templomba turistaként látogatókat és elmagyarázta a szükséges ismereteket.

A sekrestyés Fölker József szintén kezdettől fogva végig ellátta a sekrestyési teendőket kifogástalanul, precízen, tisztán és szakszerűen, azaz értett hozzá, hogy mikor mit kell tenni, milyen tárgyak szükségesek az ünnepekhez, szertartásokhoz, milyen időben kell azoknak jelen lenni és megfelelő helyen. Jól megértettük egymást. Ő vezette a rózsafüzér társulatot, amikor akolitussá kineveztettem még u. n. száraz miséket is tartott Kivadáron és Taranyban. Sokszor ő végezte a kilencedeket – több volt belőle – a keresztúti ájtatosságokat, különösen az utóbbi években. A templomtakarítás feladata is az övé volt.

A templomdíszítők fejedelme Kovács Józsefné, Kati néni és egyidejűleg sokáig a Vilma néni is, végig ellátta néhány segítőjével a templom oltárainak virágokkal való ellátását és díszítését mindenki meglegedésére.

Az egyházközség képviselőtestületi tagjairól már volt szó, de a templomatya, Lovrencsics Imréről még nem. A templomatya a templomi ünnepek tevékeny résztvevője, szereplője. A körmeneteken ő osztja be az egyes szereplők feladatait, segít a perselyezésben, köszönti a püspököt bérnyúláskor, a templompersely elszámolásánál is jelen van. Ő ezt még betegen is becsületesen ellátta. Hasonlóképpen Berki Lajos pénztáros, aki az egyházközség pénzének elosztásában – alkalmazottak fizetése – van jelen és aláírásával hitelesíti a pénz bevételét és kifizetését.

Az egyházközség világi elnöke Dr. Gara István valójában a plébános személyének helyettesítése a világi szervek felé, ha az akadályozva van. Az ő vállán nyugszik az a feladat, hogy közvetítsen a pap és a hívek között vitás ügyek esetén, kössön szerződést anyagi természetű dolgokban, vigye a püspök elé a nép óhaját. Az ő tevékenységére jellemző volt, hogy mindig a pap mellett állt ki, hű a templomhoz és az egyház ügyeihez. A pofon-ügy idején is becsületesen helytállt. Tevékenysége stabil volt mindvégig.

Nem elhanyagolható a hívek összességének szerepe, akár közösségben (rózsafüzér társulat, karitás, énekesek, minisztránsok) formájában, akár egyéni tetteiben. (Magánjátékonykodások, adakozások.) Ez utóbbi különösen a templomok építése folyamán mutatkozott meg, amikor sokan munkájukkal vagy komoly pénzadományaikkal tették megvalósíthatóvá a kitűzött célokat, több százezer forint erejéig.

Nem az egyházközség szereplőjeként, hanem a város vezetőjeként említem végül, de nem utolsósorban Nagyatád Város Polgármesterét, Ormai Istvánt, akivel nagyon sokszor közös területen dolgoztunk együtt. (új templomok építése, tatarozások, városi-egyházi közös ünnepek időben és helyen történő lebonyolításának megbeszélése.) Mindig készségesen, jóindulatúan és a város értékes növelése érdekében állt hozzá a megvalósítandó feladatokhoz, lett igazi segítő partner. Egyes ünnepek alkalmával beszédeivel is megerősítette, hogy segítsége őszintén, szívesen történt.

Papszentelések

Nem sok plébánia dicsekedhet azzal, hogy történelme folyamán papi hivatások nőttek ki belőle, akik papként hirdették Isten igéjét. Nos, ez a dolog Nagyatádon az én idejövetelem előtti évtizedekben is többször előfordult, de az én időmben is kétszer. Horváth Lóránt és Bálint Gábor személyében két papot is adott plébániánk. Ritka jelenség, de tény, hogy Bálint Gábort nemcsak itt Nagyatádon szentelték fel 2004. augusztusában, ami még sohasem fordult elő, hogy Nagyatádon papszentelés lett legyen, hanem még utána is 4 évig káplánként itt tevékenykedett. Horváth Lórántot ugyan Kaposváron szentelték 1997-ben, de ő siófoki káplánsága után Nagybajomba, Nagykanizsára és újabban Nagyatádra került plébánosnak. Ez utóbbit 2013. augusztusa óta látja el. Talán megcáfoltatnak Jézus szavai? „Senki sem próféta a maga hazájában.”

Zárszó

Az utolsó gondolatok, események közlése után úgy érezheti az ember, mintha ennek az írásnak nem lenne vége, befejezése, divatos kifejezéssel: mintha a szálak nem lennének elvarrva. Mintha egy mondat végére gondolatjelet, vagy hármast pontot tennék. Talán azért van így, mert az élet megy tovább. Továbbra is itt élek Nagyatádon nyugdíjas papként, aki még a kisegítő, kiegészítő lelkipásztori tevékenységre alkalmas. Igaz, ebben az állapotban nem a nyílt csatatéren küzdök, hanem csak a „partvonalról” segítek szóval, vagy ha „kijön a labda, azt visszadobom”.

A nagy „harcot megharcoltam, a pályát végig futottam, a hitet megtartottam”... a FINIS még vissza van. Hogy addig hány méter van még vissza... nem tudom, de igyekszem tovább futni, hogy egyszer az igazságos BÍRÓ valamilyen jó minősítést adjon, ha nem is a „dobogósok” között, de legalább a pontot érő helyezettek között.

Sok emberről, tevékenységéről és minősítéséről van szó. Nem akarok senkit sem megbántani, de az összekoccanások néha szikrával járnak. S azok esetleg csíphetnek, égethetnek. De azokat a jószándék, a szeretet semlegesítheti, kiolthatja. Jó lenne, ha így lenne!

Nagyatád, 2014. májusában

Dr. Kisnemes János
ny. h. esp. plébános

Elismerés az érdemekért

Kimagasló szakmai, hivatásbeli, valamint civil értékek Nagyatádon

Nagyatád Város Képviselő-testülete azon személyek és közösségek munkájának elismerésére, akik tevékenységükkel a város fejlődését, hírnevének növelését szolgálják, valamint munkásságuk során kimagasló szakmai és hivatásbeli érdemeket szereztek, elismerésük és példaképpül állításuk érdekében kitüntető díjakat alapított.

A legmagasabb elismerést a Nagyatád Városért díjat Kisnemes János esperes plébános kapta, aki 1989. decembertől látja el a nagyatádi katolikus hívek lelki gondozását. Papi hivatását több évtized óta önzetlenül, felelősségteljesen teljesíti. Az iskolai hitoktatás újrászervezése, a kórházi betegellátás új alapokra helyezése, a kórházi kápolna kialakítása, a nagyatádi Caritas szervezet létrehozása érdekében odaadó, lelkiismeretes munkát végzett.

(Somogyi Hírlap 2011. április 21.)

Kisnemes János plébános kitüntetések a Város Napja
ünnepségen 2011-ben

A plébános városi kitüntetése
Kövér László az Országgyűlés elnöke, Kisnemes János plébános,
Ormai István polgármester

OKLEVÉL

Dr. Kísnemes János

részére

Nagyatád Város Képviselő-testülete
a 77/2011. (III. 31.) számú határozatával
a Nagyatád Város közösségéért végzett
kiemelkedő eredményességű, maradandó értékű munkája
elismeréséül

NAGYATÁD VÁROSÉRT

kitüntető díjat adományozza.

Nagyatád, 2011. április 20.

Ormai István
polgármester

Isten házával gazdagodott a bodvicai városrész

Őrangyalok vigyázzatok rá!

– *Plébános Úr, mi alapján készültek a tervek, melyek voltak a további lépések?*

– A tervező első kérdése arra irányult, hogy milyen és mekkora kápolnát képeltünk el. Mikor közöltem vele, hogy minimum 15 méter hosszúságúra terveztük, ő a kápolna elképzelést azonnal elvetette és ettől kezdve már templomban gondolkodtunk. A névválasztást teológiai és személyes okok indokolták. A tervező a templom külső megjelenésében és belső kiképzésében is kifejezésre juttatta az Őrangyalok gondolatát.

Mikor elkezdtük a munkát 7,5 millió forinttal rendelkezünk, s az épület összességében 24 millió forintba került. Ebben még nem szerepelt a belső berendezés. Mi nem csak egyszerűen, pénz, mester és anyag fogalmában gondolkodtunk, hanem Isten természetfeletti kegyelméről és az emberek lelkében meginduló készségről, s ebben nem kellett csalódnunk.

Mi indította az embereket arra, hogy adakozzanak? Mindig úgy gondoltuk, hogy Isten a saját ügyét nem hagyja cserben és ha az Ő ügyében fáradozik valaki, azt meg fogja segíteni. Végeredményben ez bizonyosodott be.

Mikor már látták az emberek, hogy felépültek a falak és itt tényleg valami fontos dolog születik, akkor indult csak meg igazán az adakozás

– *Hogyan sikerült az építkezéshez szükséges pénzt előteremteni?*

– A külföldről érkezett adományok körülbelül 6,5 millió forintot tettek ki. Az önkormányzat 2,7 millió forinttal segítette céljaink megvalósítását, amely az összköltség 10 %-át tette ki. A legjelentősebb összeg azonban a lakosság összefogásából származott.

Valamennyi adományozót itt nem is lehetne felsorolni, de az ő nevüket őrzi a bodvicai templomban elhelyezett réztábla. A templom létesítési költségének kétharmadát, így a hívek adományaiból sikerült előteremteni.

– *Hogyan sikerült a bíboros urat megnyerni a templom felszentelésére?*

– Általában az az egyházi gyakorlat, hogy a megyéspüspök végzi az új templomok felszentelését. A bíboros úr egykor tanárom volt, s így már negyven éve ismerem. Személyes felkérésemre azonnal így mondott.

(Részlet a Nagyatádi Hírlap 1998. novemberi számában megjelent cikkből. Riporter: Püünkösöd Márton)

A Bodvici Templom épülőben
A plébános, Závory Zoltán, Ruff Ilona

A Nagyatád – Bodvici Őrangyalok Templom

Véghetetlen örök Isten
magasztaljuk nevedet,
Angyalaid seregében
imádunk most tégedet.
(SzVU, 200)

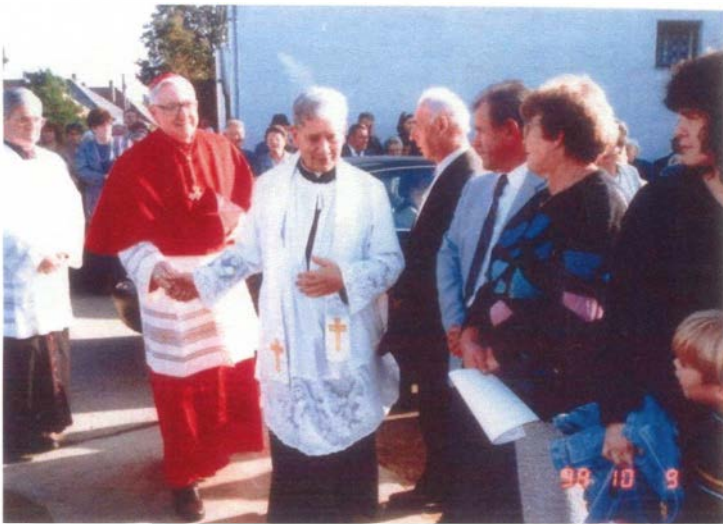
**A Nagyatád-Bodvicai
ŐRANGYALOK
templom
felszentelésének emlékére**

1998. október 9-én

**DR. PASKAI LÁSZLÓ
bíboros**

**DR. KISNEMES JÁNOS
plébános**

Köszönetet mondunk azoknak,
akik munkájukkal, imáikkal
és anyagiakkal segítettek.

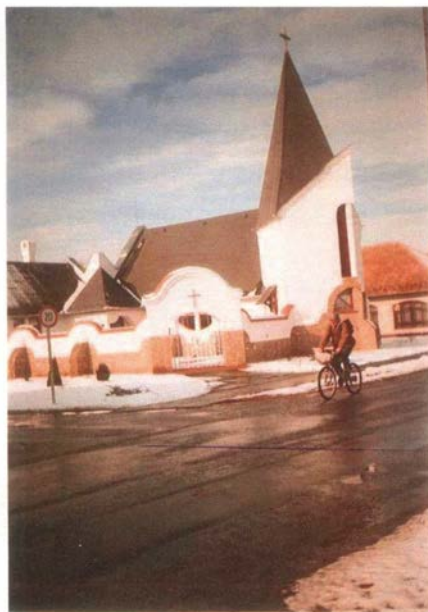
Paskai László bíboros, Kisnemes János plébános

Paskai László bíboros, esztergomi érsek
a Bodvici Templom felszentelésékor

Paskai László, Ormai István, Kisnemes János

A Bodvicai Órangyalok Templom

A henészi Jézus Szíve kápolna szentelésére

A szív – ki tudja már mióta?
A szeretetnek szimbóluma.
Ha ember embernek sok mindent ad,
Annak bősége a szívből is fakad.

A szív bőségéből beszélhet a száj,
Ha tartalma nincs, az üresen száll.
Ha a hit tett nélkül halott,
A szív nélküli tett nem sokat adott.

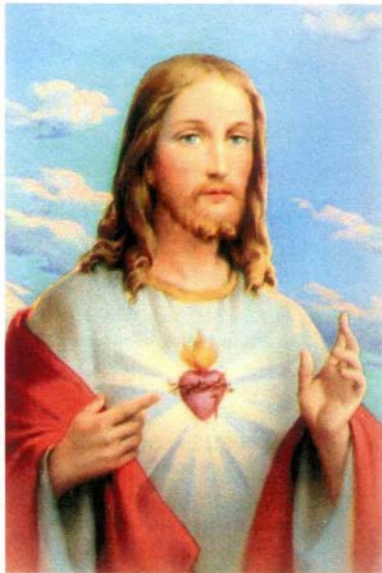
Ha ember szíve képes áldozatra,
Azt Jézus Szíve bizton felülmúlja,
Nála a szó, a szív, a tett egyet jelent,
Ezt igazolja fényesen a győztes kereszt.

Nagyobb szeretete senkinek sincs itten,
Mint aki életét áldozza fel ingyen.
Így mondta és tette az az isteni Szív,
Mely ezredeken át minden embert hív.

Értékeljük nagyra Szíve szeretetét,
Zárjuk a szívünkbe áldozáskor testét,
De iránta mutatott szeretetünk jele
A henészi kápolna ékes épülete.

Az emberi munka, ima és áldozat jele,
Értékesebb legyen az égi mérlegen,
Kérjük püspök atyát, az egyház imájával együtt,
Áldja meg e helyet, hol Jézus, s ember szíve lesz együtt.

Dr. Kisnemes János

Hiszek Jézus szentséges Szívében.
Hiszek a szeretet végső
győzelmében.

**Henészi
JÉZUS SZÍVE kápolna
SZENTELÉSÉNEK
emlékére**

2000. június 30-án.

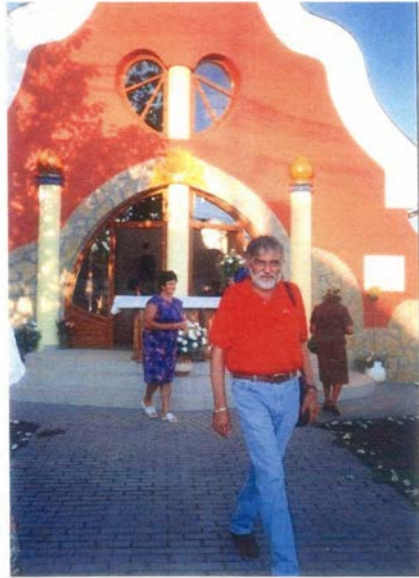
BALÁS BÉLA
püspök

DR. KISNEMES JÁNOS
plébános

Áldd meg Uram, azokat, akik a
kápolna létrehozásában segítettek!

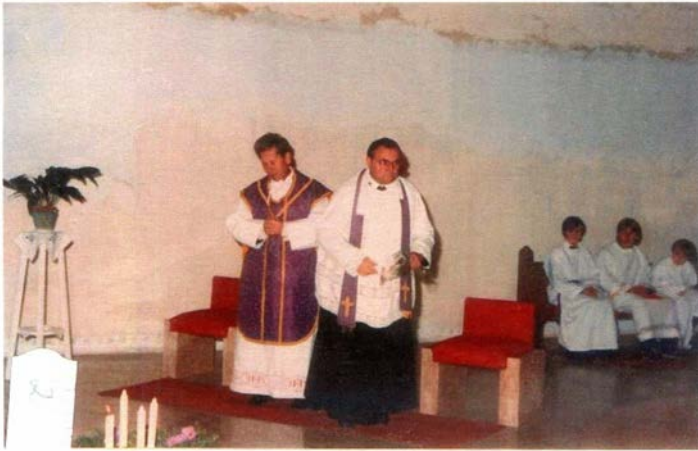

Balás Béla püspök, Ormai István polgármester,
Lovrencsics Imre templomatyja és Dr. Gara István egyházközségi elnök
a henészi templomszentelésen

Henési templom
Domonkos Béla tervező, építészmérnök

Fotók

Plébánia átadási misén
Dr. Kisnemes János, Puskás Lajos plébános

A plébánia átadási misén, 1989-ben

Megérkezés. A nagyatádi templomnál 1989.

Karácsonyi misztérium-játék

Zarándoklat – Róma, Angyalvár

Medjugorje, a Jelenés hegyén

Zarándoklat – Medjugorje, Jelenés hegyén

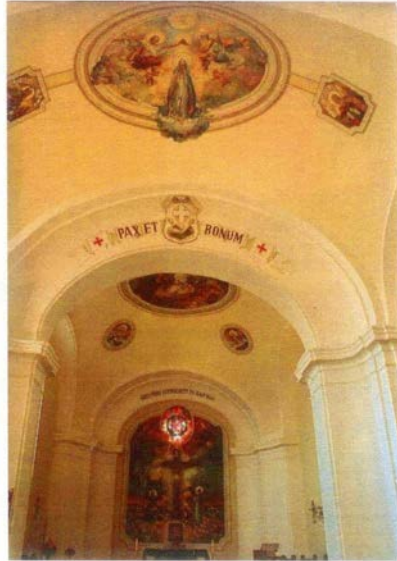
Zlatko Rajčevac Sotin-i plébános

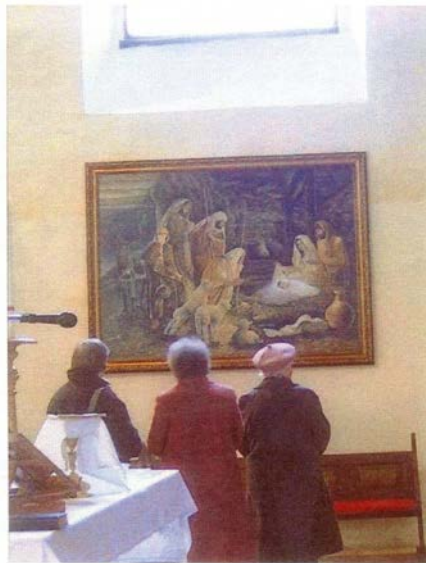
Karitás névnap

Nagysalléri tábori mise

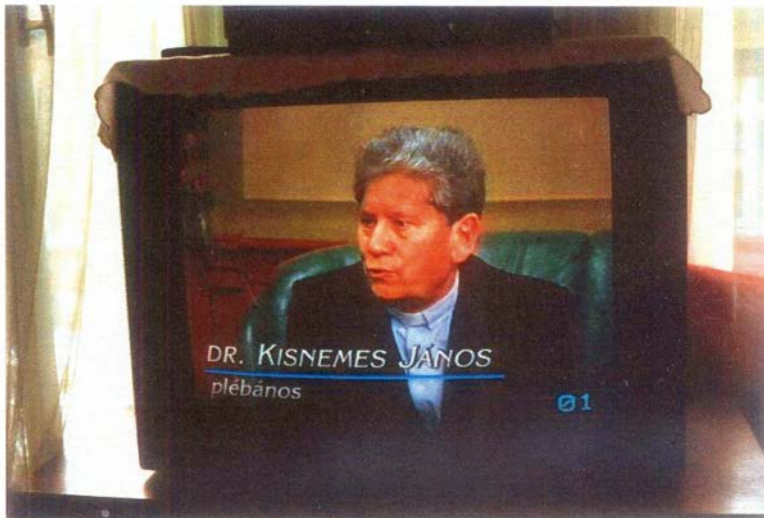
A nagyatádi templom freskói

A Gregor István és Habuda Ilona által adományozott festmény a szentélyben: Jézus születése, Betlehem jelenete

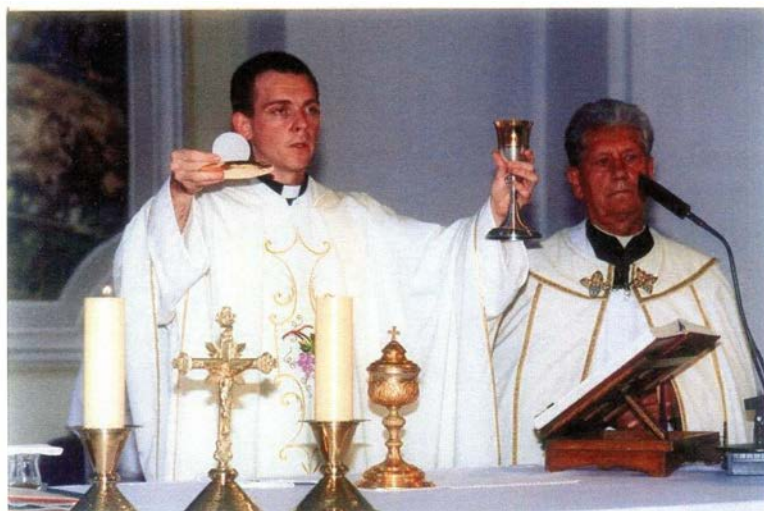
Tárgyalás a kórházi kápolnáról
Dr. Frank Ferenc kórház igazgatóval

A „pofon-ügy” televíziós interjúja

A bodvicai templomban két káplán:
Neumayer Zoltán és Nikovitz Antal

Bálint Gábor első miséje

Nagysalléri tábori mise
Balás Béla püspök, Kisnemes János plébános

Bérmálkozó fiatalok

Elsőáldozó lányok

Elsőáldozó fiúk

Ormai István polgármester köszönti Kisnemes János esperes plébánost aranymiséjén

Úrnapi körmenet

Somogy Megye Közgyűlése

**Somogy Polgáraiért
Díjat**
adományoz

dr. Kisnemes János plébános
részére

Somogy polgárai érdekében végzett
munkájaért.

Kaposvár, 2005. január 6.

Gyenesei István
dr. Gyenesei István
Somogy Megye Közgyűlésének
elnöke

A nagyatádi templom tatarozása

A nagyatádi templom és Ferences kolostor udvara

Hitéleti jelentés

Hitéleti esemény	1991.	2000.	2009.
Keresztelő	104	54	29
Esküvő	36	15	9
Első áldozás	178	69	40
Temetés	124	83	91
Betegellátás	763	2.182	1.660
Áldozás	31.715	27.980	18.840

Jegyzet:

Jegyzet:

